

Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht, aflevering 1 2019, nummers 1 – 50 dinsdag 8 januari 2019

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl
Telefoon 088 361 1020
Citeertitels JnB 2019

De Jurisprudentienieuwsbrief bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes - elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel)rechtsgebied aangeboden. Door in onderstaande inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende

onderwerpen: (Door op het onderwerp te klikken komt u direct bij de uitspraken op het betreffende rechtsgebied.)

Algemeen bestuursrecht.....	3
Handhaving	7
Omgevingsrecht	8
Wabo	8
8.40- en 8.42-AMvB's.....	10
Planschade.....	10
Natuurbescherming.....	12

Disclaimer

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht is een uitgave van het Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak (hierna: LBVr), team bestuursrecht. De nieuwsbrief is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Het LBVr kan de juistheid, volledigheid en actualiteit van de nieuwsbrief echter niet garanderen. Voor zover de nieuwsbrief links bevat naar websites, is het LBVr niet aansprakelijk voor de inhoud daarvan. De inhoud van de nieuwsbrief is uitsluitend bedoeld voor uw eigen gebruik. Ander gebruik, waaronder de commerciële exploitatie van de inhoud van de nieuwsbrief, is niet toegestaan. Er kunnen geen rechten aan de inhoud van de nieuwsbrief worden ontleend. Het gebruik dat wordt gemaakt van de inhoud van de nieuwsbrief komt voor eigen risico. Aansprakelijkheid voor schade, in welke vorm dan ook - direct en / of indirect - ontstaan door dan wel voortvloeiend uit gebruik van de inhoud van de nieuwsbrief, wordt door het LBVr afgewezen.

Ziekte en arbeidsongeschiktheid.....	13
Bijstand	15
Sociale zekerheid overig	19
Bestuursrecht overig	20
APV.....	20
Arbidsomstandighedenwet.....	22
Belastingdienst-Toeslagen.....	22
Horecaverordening.....	24
Meststoffenwet	26
Rechtsbijstand.....	28
Schaarse publieke rechten	29
Subsidie	29
Algemene verordening gegevensbescherming	30
Naar inhoudsopgave	30
Wegenverkeerswet	30
Wet arbeid vreemdelingen	31
Wet gemeentelijke schuldhelpverlening	32
Wet openbaarheid van bestuur	32
Vreemdelingenrecht.....	33
Regulier.....	33
Terugkeerbesluit.....	35
Asiel.....	35
Richtlijnen en verordeningen	39
Toezicht en vrijheidsontneming	43
Vreemdelingenbewaring	44
Procesrecht.....	45

Algemeen bestuursrecht

JnB2019, 1

CRvB, 11-12-2018 (publ. 27-12-2018), 17 6807 PW

college van burgemeester en wethouders van Rotterdam.

Awb 3:41 lid 1, 6:7, 6:8 lid 1

BEZWAARTERMIJN. BEKENDMAKING. VERZENDING. I.c. heeft het college het bezwaar van appellante ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard vanwege overschrijding van de bezwaartermijn. Het door verweerder beschreven proces van verzending met het administratiesysteem Socrates biedt geen toereikende waarborg dat het primaire besluit daadwerkelijk op die bewuste datum (dan wel daags daarna) is verzonden. Met de verzendadministratie van het college is geen duidelijk verband verzekerd tussen de door het college gestelde verzending en verzenddatum en de daadwerkelijke verzending van het document.

Besluit van 26 februari 2016 waarbij het college de bijstand van appellante over een bepaalde periode heeft ingetrokken en de over deze periode gemaakte kosten van bijstand tot een bepaald bedrag van appellante heeft teruggevorderd. Het college heeft het tegen dit besluit ingestelde bezwaar niet-ontvankelijk verklaard op de grond dat appellante niet binnen de termijn van zes weken bezwaar heeft gemaakt en dat deze termijnoverschrijding niet verschoonbaar is. (...)

Appellante heeft aangevoerd dat zij het besluit van 26 februari 2016 niet heeft ontvangen, zodat het college het bezwaar daartegen ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard. Deze beroepsgrond slaagt, gelet op de volgende overwegingen.

Vaststaat dat het college het besluit van 26 februari 2016 niet aangetekend heeft verzonden. Indien de geadresseerde stelt dat hij een niet aangetekend verzonden besluit niet heeft ontvangen, is het in beginsel aan het bestuursorgaan om aannemelijk te maken dat het besluit wel op het adres van de geadresseerde is ontvangen. De omstandigheid dat per post verzonden stukken in de regel op het daarop vermelde adres van de geadresseerde worden bezorgd, rechtvaardigt evenwel het vermoeden van ontvangst van het besluit op dat adres. Dit brengt mee dat het bestuursorgaan in eerste instantie kan volstaan met het aannemelijk maken van verzending naar het juiste adres. Daartoe is in ieder geval vereist dat het besluit is voorzien van de juiste adressering en een verzenddatum en dat sprake is van een deugdelijke verzendadministratie.

Op het besluit van 26 februari 2016 is een verzenddatum vermeld. Ter zitting heeft het college aan de hand van een overgelegde schermprint van het administratiesysteem Socrates de verzendadministratie toegelicht en uiteengezet hoe de verzending van documenten door Socrates wordt geregistreerd. Bij brief heeft het college desgevraagd een schriftelijke beschrijving van de desbetreffende processtappen overgelegd. Hieruit blijkt, globaal weergegeven, het volgende. (...)

Voor zover al kan worden aangenomen dat het door het college beschreven postverzendingproces reeds van toepassing was op 26 februari 2016, wat geenszins vaststaat, nu de dienstverleningsovereenkomst met (...) eerst op 1 september 2016 van toepassing is geworden, biedt het beschreven proces geen toereikende waarborg dat het

besluit van 26 februari 2016 daadwerkelijk op die datum (dan wel daags daarna) is verzonden.

Uit de door het college overgelegde stukken en de gegeven toelichting volgt dat, nadat in het administratiesysteem Socrates is geregistreerd dat een document naar de centrale printer is verstuurd, de verzending van dat document naar de geadresseerde deels geautomatiseerd plaatsvindt en deels handmatig. Ook de registratie en controle van de processtappen vindt deels geautomatiseerd plaats en deels handmatig. De registratie en controle is enkel gericht op de aantallen verwerkte documenten. Uit de procesbeschrijving volgt niet dat in het verzendproces documenten worden geïdentificeerd door middel van bijvoorbeeld een uniek documentnummer. Een verzendadministratie waaruit blijkt welk individueel document op welke datum daadwerkelijk is verzonden, ontbreekt dan ook. Hierbij zij opgemerkt dat de op het document geplaatste datum slechts weergeeft op welke datum het document naar de centrale printer is verzonden. Anders dan de verzendadministratie die aan de orde was in de zaak waarover de Raad uitspraak heeft gedaan op 14 december 2016, [ECLI:NL:CRVB:2016:4874](#), is met de verzendadministratie van het college dan ook geen duidelijk verband verzekerd tussen de door het college gestelde verzending en verzenddatum en de daadwerkelijke verzending van het document. De aanbieding aan het postbedrijf op individueel niveau kan dan ook niet worden gecontroleerd. Dit klemt te meer nu diverse stappen in het verzendproces handmatig plaatsvinden.

Uit het voorgaande volgt dat het college de verzending van het besluit van 26 februari 2016 niet aannemelijk heeft gemaakt. De bezwaartermijn is dan ook niet daags daarna aangevangen. Niet is gebleken dat het besluit op enig moment daarna wel op de voorgeschreven wijze bekend is gemaakt. Dat appellante kennis heeft gekregen van het besluit door de vermelding ervan in het besluit van 8 april 2016 betekent niet dat het besluit daarmee alsnog op de voorgeschreven wijze bekend is gemaakt. Het bezwaarschrift is dus voor de aanvang van de bezwaartermijn ingediend. Voor niet-ontvankelijkverklaring is echter gelet op artikel 6:10, eerste lid, onder a, van de Awb geen plaats, nu het besluit op de datum van indiening van het bezwaarschrift wel reeds tot stand was gekomen.

Uit 4.6 volgt dat het college het bezwaar tegen het besluit van 26 februari 2016 ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard. De rechtbank heeft dit niet onderkend. (...) [ECLI:NL:CRVB:2018:3935](#)

JnB2019, 2

CRvB, 12-12-2018 (publ. 14-12-2018), 18 340 ZW

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen.

Awb 6:7, 6:9 lid 1, 6:11

BEZWAARTERMIJN. I.c. is het bezwaar van appellante niet-ontvankelijk verklaard vanwege overschrijding bezwaartermijn. In de rechtspraak is geen aanknopingspunt te vinden voor het standpunt van appellante dat bij de beoordeling van de toerekenbaarheid van de overschrijding van de bezwaartermijn aansluiting moet worden gezocht bij de leer van de redelijke toerekening binnen het leerstuk van de causaliteit. Appellante wordt evenmin

gevolgd in haar standpunt dat zij in mindere mate bekwaam was om tijdig op te komen voor haar belangen.

[ECLI:NL:CRVB:2018:3990](#)

JnB2019, 3

MK ABRS, 27-12-2018, 201709334/1/A1

algemeen bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Zuidoost te Amsterdam, thans: college van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Awb 1:2 lid 1 en 3, 7:1 lid 1, 8:1

BELANGHEBBENDE. Beroep tegen verlening omgevingsvergunning voor evenement. Om te kunnen bepalen of het belang van een rechtspersoon rechtstreeks is betrokken bij een besluit tot vergunningverlening is, naast haar statutaire doel, van belang of zij feitelijke werkzaamheden verricht met het oog op de behartiging van haar doelstelling. Bij de feitelijke werkzaamheden dient acht te worden geslagen op de periode voorafgaand aan het indienen van bezwaar. Verwijzing naar de uitspraak van de ABRS van 21 december 2016, ([ECLI:NL:RVS:2016:3431](#)).

Verder geldt dat het louter in rechte opkomen tegen besluiten als regel niet kan worden aangemerkt als feitelijke werkzaamheden in de zin van artikel 1:2, derde lid, van de Awb. Evenmin kunnen als zodanig worden aangemerkt werkzaamheden die daarmee verband houden, zoals het indienen van zienswijzen over ontwerpbesluiten, het vergaren van informatie ten behoeve van bestuursrechtelijke procedures en het via de website informeren van derden over aanhangige of afgeronde procedures. Een andere uitleg zou betekenen dat voor de ontvankelijkheid van een bezwaar of beroep van een rechtspersoon, in een geval als hier aan de orde, in zoverre voldoende is dat hij dergelijke rechtsmiddelen pleegt aan te wenden. De uitleg van de criteria van artikel 1:2, derde lid, van de Awb zou er dan op neerkomen dat het beroepsrecht in feite voor een ieder open zou staan (*actio popularis*).

Verwijzing naar de uitspraken van de ABRS van 1 oktober 2008,

[ECLI:NL:RVS:2008:BF3911](#) en 23 december 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:3920](#).

[ECLI:NL:RVS:2018:4292](#)

JnB2019, 4

MK ABRS, 27-12-2018, 201706246/1/A2

raad van de gemeente Echt-Susteren.

Awb 1:2 lid 3

BELANGHEBBENDE. Niet-ontvankelijkverklaring bezwaar van de Vereniging voor Plaatselijke Politieke Groeperingen (hierna: de vereniging) tegen afwijzing aanvraag om vergoeding van de contributie die enkele individuele gemeenteraadsleden moeten betalen voor de vereniging. Voor de vraag of de vereniging belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, derde lid, van de Awb is bepalend of de rechtspersoon krachtens zijn statutaire doelstelling en blijkens

zijn feitelijke werkzaamheden een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken algemeen of collectief belang in het bijzonder behartigt. De financiële belangen die betrokken zijn bij de afwijzing van een aanvraag om vergoeding van de contributie die enkele individuele raadsleden moeten betalen, behoren niet tot de collectieve belangen die de vereniging krachtens haar statuten in het bijzonder behartigt en worden daarom niet rechtstreeks geraakt door dit besluit. Het standpunt van de vereniging dat zij niet wegens de contributie maar wegens het bevoegdheidsgebrek tegen dit besluit is opgekomen, geeft geen aanleiding tot een ander oordeel. De wijze waarop het besluit tot stand is gekomen, is voor beantwoording van de vraag wie belanghebbende is bij het besluit niet van belang.

[ECLI:NL:RVS:2018:4286](#)

JnB2019, 5

MK ABRS, 02-01-2018, 201803151/1/A1

college van burgemeester en wethouders van Bladel.

Awb 2:4

VOORINGENOMENHEID. Zoals in de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 2:4 van de Awb (Kamerstukken II 1998/89, 21 221, nr. 3, blz. 53-55) is vermeld, is de strekking van dit artikel geenszins dat een bestuursorgaan niet vanuit bepaalde beleidskeuzes zou mogen werken, maar dat het erom gaat dat het bestuursorgaan de hem toevertrouwde belangen niet oneigenlijk behartigt door zich bijvoorbeeld door persoonlijke belangen of voorkeuren te laten beïnvloeden. Het gaat erom dat de overheid de nodige objectiviteit moet betrachten en zich niet door vooringenomenheid mag laten leiden. [appellant] heeft i.c. niet aannemelijk gemaakt dat het college jegens hem vooringenomen heeft gehandeld.

[ECLI:NL:RVS:2019:1](#)

JnB2019, 6

ABRS, 27-12-2018, 201801081/1/A1

college van burgemeester en wethouders van Wassenaar.

Awb

BEROEPSPROCEDURE. Uit de wet of enig rechtsbeginsel vloeit niet voort dat gronden die niet expliciet in bezwaar zijn aangevoerd, vanwege die enkele omstandigheid buiten de inhoudelijke beoordeling van het beroep zouden moeten blijven.

[ECLI:NL:RVS:2018:4245](#)

JnB2019, 7

ABRS, 27-12-2018, 201802829/1/A3

korpschef van politie, appellant.

Awb 8:110 lid 1

HOGER BEROEP. Of een stuk als incidenteel hogerberoepschrift in de zin van artikel 8:110, eerste lid, van de Awb kan worden aangemerkt, is niet beslissend dat uitdrukkelijk gesteld is dat incidenteel hoger beroep wordt ingesteld. Het incidenteel hoger beroep dient gronden te bevatten die gericht zijn tegen de rechtbankuitspraak. Verwijzing naar de uitspraak van 14 januari 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:65](#)). I.c. heeft de [wederpartij] in het door hem als incidenteel hogerberoepschrift aangeduide stuk geen gronden aangevoerd die zich richten tegen de aangevallen uitspraak, maar alleen gereageerd op de door de korpschef ingediende hogerberoepsgronden. Dit stuk dient daarom niet te worden aangemerkt als een incidenteel hogerberoepschrift maar als een schriftelijke uiteenzetting tegen het hogerberoepschrift. De Afdeling heeft de schriftelijke uiteenzetting betrokken bij de beoordeling van het hoger beroep van de korpschef.

[ECLI:NL:RVS:2018:4281](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB2019, 8

MK ABRS, 19-12-2018, 201800734/1/A1

Algemeen bestuur van de bestuurscommissie van het stadsdeel Centrum van de gemeente Amsterdam (thans het college van burgemeester en wethouders)

Dienstenrichtlijn 4

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 3:4, 8:29

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1

Wet ruimtelijke ordening (Wro) 3.7, 7.2

HANDHAVING. Lastgeving om het gebruik als kaaswinkel te staken.

Gebruikswijzigingsverbod in voorbereidingsbesluit verbiedt om het gebruik van gronden en/of bouwwerken, in het gebied waarvoor het voorbereidingsbesluit geldt, te wijzigen naar vormen van detailhandel die zich blijkens hun reclame-uiting, presentatie, assortiment en/of bedrijfsvoering richten op dagjesmensen en/of toeristen. Het gebruikswijzigingsverbod als zodanig is niet in strijd met artikel 15, derde lid, onder c, van de Dienstenrichtlijn en de rechtbank heeft terecht geoordeeld dat het gebruikswijzigingsverbod een gerechtvaardigde en evenredige beperking is van het vrij verrichten van diensten. In deze specifieke situatie zijn de nadelige gevolgen van het gebruikswijzigingsverbod echter onevenredig in verhouding tot het algemene belang dat het college daarmee nastreeft. Dit betekent dat het college het gebruikswijzigingsverbod in dit specifieke geval buiten toepassing had moeten laten wegens strijd met artikel 3:4, tweede lid, van de Awb.

[ECLI:NL:RVS:2018:4173](#)

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Amsterdamse aanpak van toeristenwinkels blijft overeind") uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB2019, 9

MK ABRS, 02-01-2019, 201802749/1/A1

college van burgemeester en wethouders van Alkmaar en de raad van de gemeente Alkmaar.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder c, 2.12 lid 1 aanhef en onder a onder 3°, 2.20a, 2.27 lid 1

Besluit omgevingsrecht (Bor) 6.5

WABO. Rechtspraak dat bij de beoordeling of een project in voldoende parkeergelegenheid voorziet een eventueel bestaand tekort als regel buiten beschouwing kan worden gelaten geldt ook wanneer aan het project alleen met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, aanhef en onder 3°, van de Wabo medewerking kan worden verleend en een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad is vereist. De gemeenteraad mag bij de beoordeling of hij een verklaring van geen bedenkingen wil afgeven wèl een bestaand tekort aan parkeerplaatsen betrekken.

[...] [Weigering] omgevingsvergunning [...] voor het bouwen van 56 appartementen [...]

[...] Bij de beoordeling of een project in voldoende parkeergelegenheid voorziet om in de parkeerbehoefte ervan te kunnen voorzien, moet volgens vaste jurisprudentie alleen rekening worden gehouden met de toename van de parkeerbehoefte als gevolg van het realiseren van het project. Een eventueel bestaand tekort kan als regel buiten beschouwing worden gelaten. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 27 januari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:113 (Red: lees: [ECLI:NL:RVS:2016:133](#))

waarnaar de rechtbank heeft verwezen. Deze rechtspraak geldt ook in een geval als dit, waarin aan het project alleen met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, aanhef en onder 3°, van de Wabo medewerking kan worden verleend en op grond van artikel 2.27, eerste lid, van die wet, gelezen in samenhang met artikel 6.5, eerste lid, van het Bor een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad is vereist. In zoverre is de uitspraak van de rechtbank juist.

Bij de beoordeling of hij een verklaring van geen bedenkingen wil afgeven voor een project moet de gemeenteraad bezien of het project in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Daarbij dient de gemeenteraad alle planologisch relevante omstandigheden te betrekken. Een bestaand tekort aan parkeerplaatsen kan daar één van zijn. Bij deze beoordeling mag de gemeenteraad daarom, anders dan waarvan de rechtbank is uitgegaan, wel een bestaand tekort aan parkeerplaatsen betrekken. Daarbij kan de gemeenteraad aansluiten bij de rechtspraak over bestemmingsplannen, die inhoudt dat moet worden beoordeeld of zich reeds een bestaand parkeertekort voordoet en in hoeverre door het plan mogelijk gemaakte nieuwe ontwikkelingen zich daartoe verhouden (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 9 oktober 2013, [ECLI:NL:RVS:2013:1426](#)).

Dit betekent niet dat een bestaand tekort zonder meer als grondslag kan dienen voor het weigeren van een verklaring van geen bedenkingen. De gemeenteraad zal deugdelijk moeten motiveren waarom een project gelet op het bestaande tekort aan parkeerplaatsen in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.

[...] [In dit geval kon] de gemeenteraad aan zijn weigering een verklaring van geen bedenkingen te verlenen in redelijkheid niet ten grondslag [...] leggen dat er al een bestaand tekort aan parkeerplaatsen is en dat dit tekort als gevolg van het project verder zal toenemen. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat uitgangspunt is dat een project op eigen terrein in de parkeerbehoefte voorziet.

[...] Gelet op het voorgaande is de weigering van de gemeenteraad om een verklaring van geen bedenkingen te verlenen onrechtmatig. Aangezien de weigering van de gemeenteraad onrechtmatig is, heeft het college zich bij het weigeren van de omgevingsvergunning niet op het besluit van de gemeenteraad mogen baseren. De rechtbank heeft het besluit van het college, waarbij de omgevingsvergunning is geweigerd, dan ook terecht vernietigd (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 23 april 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:1414](#)).

[ECLI:NL:RVS:2019:9](#)

JnB2019, 10

Rechtbank Limburg, 21-12-2018 (publ. 27-12-2018), AWB 17/3841 en 17/3843
college van burgemeester en wethouders van Echt-Susteren, verweerder.

Awb 1:2 lid 1, 8:1

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a en e

Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (EG 1367/2006; hierna: Verdrag van Aarhus) 6 lid 1, Bijlage I onder 15

Richtlijn 2010/75/EU van 24 november 2010 van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking) (PB 2010, L 334, p. 17) (Richtlijn 2010/75) 10, Bijlage I onder 6.6 c

Richtlijn 2011/92/EU van 13 december 2011 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (codificatie) (PB 2012, L 26, p. 1) (Richtlijn 2011/92; gewijzigd door Richtlijn 2014/52/EU van 16 april 2014 van het Europees Parlement en de Raad (PB 2014, L 124, p. 1) 4 lid 1 en 2, Bijlage I onder 17c en Bijlage II onder 1c

WABO(-milieu). Verwijzingsuitspraak. Verlening omgevingsvergunning voor het uitbreiden en wijzigen van een bestaande varkenshouderij. Eiseres is geen belanghebbende bij of komt niet op namens een belanghebbende rechtspersoon tegen het bestreden besluit. Het beroep zou daarom (ambtshalve) volgens artikel 8:1 van de Awb in combinatie met artikel 1:2 van de Awb niet-ontvankelijk moeten worden verklaard. Dit zou ook betekenen dat de rechtbank niet toekomt aan de beoordeling van de procedurele en inhoudelijke beroepsgronden van eiseres. De rechtbank vraagt zich af of deze uitkomst

verenigbaar is met de hierboven vermelde Europese regelgeving en in het bijzonder het Verdrag van Aarhus. De rechtbank ziet aanleiding het Hof in het licht van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) vragen voor te leggen. Uitgangspunt daarbij is dat het Verdrag van Aarhus leidend is en (bij strijdigheid) voorrang heeft op Richtlijn 2010/75 en Richtlijn 2011/92. Voor de inhoud van de vragen wordt verwezen naar de tekst van de uitspraak.

[ECLI:NL:RBLIM:2018:12159](https://eur-lex.europa.eu/eli/nl/rblim/2018/12159)

Overige jurisprudentie Wabo-milieu:

- ABRS, 19-12-2018, 201800905/1/A1 ([ECLI:NL:RVS:2018:4153](https://eur-lex.europa.eu/eli/nl/rvs/2018/4153)).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit:

- Rechtbank Rotterdam, 18-04-2018 (publ. 17-12-2018), ROT 16/7078 ([ECLI:NL:RBROT:2018:3074](https://eur-lex.europa.eu/eli/nl/rbrot/2018/3074)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Planschade

JnB2019, 11

MK ABRS, 19-12-2018, 201601446/2/A2

college van burgemeester en wethouders van Peel en Maas.

Wet ruimtelijke ordening (Wro) 6.1, 6.2

PLANSCHADE. Inkomensschade. Er moet een splitsing worden gemaakt tussen het inkomen dat voor de peildatum werd gegenereerd met planconforme activiteiten en het inkomen dat voor de peildatum werd gegenereerd met de illegale huisvesting van arbeidsmigranten.

Normaal maatschappelijk risico. Gelet op omvang van het mogelijk gemaakte glastuinbouwgebied heeft het college terecht het normaal maatschappelijk risico niet op een hoger percentage dan het wettelijk forfait van 2% vastgesteld.

Berekening van de omvang van het normaal maatschappelijk risico in het geval van schade in de vorm van inkomensderving. Nu in dit geval voor de berekening van de geleden inkomensschade gekeken dient te worden naar het bedrijfsresultaat, dient ook voor de berekening van het normaal maatschappelijk risico gekeken te worden naar het bedrijfsresultaat. Voor de berekening van het normaal maatschappelijk risico moet in beginsel gekeken worden naar het gemiddelde inkomen, te weten het bedrijfsresultaat, van de drie boekjaren voorafgaand aan de peildatum.

[...] [Uitspraak na tussenuitspraak van 20-09-2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2553](#)]

[...] Inkomensschade [...] [Er] moet een splitsing worden gemaakt tussen het inkomen dat Recreatiepark Breebronne voor de peildatum genereerde met planconforme activiteiten en het inkomen dat zij voor de peildatum genereerde met de illegale huisvesting van arbeidsmigranten. [...]

[...] Het college heeft zich terecht in navolging van Gludemans op het standpunt gesteld dat het thans mogelijk gemaakte glastuinbouwgebied geen normale maatschappelijke ontwikkeling was en deze ontwikkeling als zodanig niet in de lijn der verwachting lag. Hoewel glastuinbouw naar haar aard binnen de ruimtelijke structuur en het gevoerde planologische beleid past, heeft het college in dit geval terecht doorslaggevend belang gehecht aan de omvang van het mogelijk gemaakte glastuinbouwgebied. Nu sprake is van een aaneenschakeling van kassen met een aanzienlijke hoogte van 12 meter en deze kassen, met deze hoogte, tot op circa 50 meter van de perceelgrens van het recreatieterrein mogen worden gerealiseerd, heeft het college in navolging van Gludemans terecht geen aanleiding gezien om het normaal maatschappelijk risico op een hoger percentage dan het wettelijk forfait van 2% vast te stellen.

[...] Uit artikel 6.2, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wro volgt dat voor de berekening van de omvang van het normaal maatschappelijk risico in het geval van schade in de vorm van inkomensderving gekeken dient te worden naar het inkomen onmiddellijk voor het ontstaan van de schade. Voor de berekening van zowel de omvang van de inkomensderving als van het normaal maatschappelijk risico dient van hetzelfde inkomensbegrip te worden uitgegaan. Daarbij gaat het erom te berekenen hoeveel inkomsten de belanghebbende als gevolg van de planologische wijziging misloopt. Een planologische wijziging kan niet alleen een daling van de opbrengst tot gevolg hebben, maar ook leiden tot een verhoging van de kosten. Bij de omzet wordt geen rekening gehouden met de door een bedrijf gemaakte kosten, terwijl dat bij het bedrijfsresultaat wel het geval is. Een verhoging van de kosten komt niet tot uitdrukking in de omzetcijfers, hetgeen, indien voor het inkomensbegrip aansluiting wordt gezocht bij de omzet, tot de onjuiste conclusie zou leiden dat een bedrijf bij een verhoging van de kosten geen of minder schade zou lijden dan wanneer aansluiting wordt gezocht bij het bedrijfsresultaat. Andersom geldt dat in het geval door een planologische wijziging niet alleen de opbrengsten van een bedrijf dalen, maar ook de kosten, uitgaande van de omzet tot een andere (minder zuivere) omvang van inkomensderving zou worden gekomen dan wanneer wordt uitgegaan van het bedrijfsresultaat. Daarom dient voor het inkomensbegrip in een geval als dit geen aansluiting te worden gezocht bij de behaalde omzet van een bedrijf, maar bij het behaalde bedrijfsresultaat. Daarbij geldt dat dan in beginsel voor de berekening van de omvang van de inkomensschade een vergelijking dient te worden gemaakt tussen het gemiddelde bedrijfsresultaat van de aan de planologische wijziging voorafgaande drie boekjaren en het gemiddelde bedrijfsresultaat van de drie boekjaren na de planologische wijziging (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 16 maart 2000, BR 2000/1058). Omdat de schade feitelijk eerst zes jaar na de planologische wijziging is opgetreden, geldt daarbij in dit geval, zoals ook in de tussenuitspraak is overwogen, dat voor het gemiddelde bedrijfsresultaat van de drie jaar na de planologische wijziging van ramingen moet worden uitgegaan.

Nu in dit geval voor de berekening van de geleden inkomensschade gekeken dient te worden naar het bedrijfsresultaat, dient ook voor de berekening van het normaal maatschappelijk risico gekeken te worden naar het bedrijfsresultaat. Hieruit vloeit voort dat Gloudemans bij de berekening van het normaal maatschappelijk risico ten onrechte aansluiting heeft gezocht bij de door Recreatiepark Breebonne behaalde omzet. Ook heeft Gloudemans zich bij de berekening van het normaal maatschappelijk risico ten onrechte gebaseerd op de cijfers uit de boekjaren 2010, 2011, 2012 en 2013. Immers, uit artikel 6.2, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wro vloeit voort dat gekeken dient te worden naar het inkomen onmiddellijk vóór het ontstaan van de schade. Zoals de Afdeling in de tussenuitspraak heeft overwogen geldt voor schade in de vorm van inkomensderving dat de datum waarop het gestelde schadeveroorzakende besluit in werking is getreden heeft te gelden als peildatum voor het antwoord op de vraag of schade is geleden. Dit betekent dat voor de berekening van het normaal maatschappelijk risico in beginsel gekeken moet worden naar het gemiddelde inkomen, te weten het bedrijfsresultaat, van de drie boekjaren voorafgaand aan de peildatum, nu dat het meest representatieve beeld geeft van het inkomen onmiddellijk voorafgaand aan de schade. [...]

[ECLI:NL:RVS:2018:4165](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB2019, 12

MK Rechtbank Noord-Holland, 18-12-2018 (publ. 19-12-2018), HAA 17/1378

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, verweerder.

Wet natuurbescherming 2.3 lid 1, 8.1

NATUURBESCHERMING. Vaststelling Natura 2000-beheerplan "Schoorlse Duinen" en de bijbehorende nota van antwoord. De kap van de westelijke bossen is in het beheerplan niet omschreven als een maatregel die de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengt - die beoordeling is in het beheerplan niet gemaakt - maar juist als een instandhoudingsmaatregel voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. De rechtbank is, gelet op het bepaalde in artikel 8.1, tweede lid, van de Wnb, daarom onbevoegd kennis te nemen van de beroepsgrond die ziet op de kap van de westelijke bossen als instandhoudingsmaatregel. Wel is de rechtbank bevoegd om kennis te nemen van de beroepsgrond voor zover het ziet op de publicatie van het deel van het beheerplan waarin het gebruik en onderhoud van de mountainbikeroute als een bestaande activiteit is opgenomen.

[ECLI:NL:RBNHO:2018:10969](#)

JnB2019, 13

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 20-12-2018 (publ. 03-01-2019), LEE 18-3385

college van gedeputeerde staten van de provincie Groningen, verweerder.

Habitatrichtlijn 6 lid 1, lid 2, lid 3, lid 4

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.8 lid 1, lid 2

NATUURBESCHERMING. Programmatische aanpak stikstof (PAS). Verlenen vergunning ingevolge de Wet natuurbescherming (Wnb) ten behoeve van de afzonderlijke bedrijfsplannen. Gevolgen arrest van het Hof van Justitie van 7 november 2018 ([ECLI:EU:C:2018:882](#)). Nu de ABRS in navolging van het Arrest nog zal moeten vaststellen in welke opzichten de uitwerking van de PAS wel en in welke opzichten niet in overeenstemming is met het recht, is niet te beoordelen welke vergunningen wel en welke eventueel niet in stand zullen kunnen blijven. Het moet er vooralsnog voor worden gehouden dat de regelgeving waarop de PAS is gebaseerd, niet onverbindend is.

[ECLI:NL:RBNNE:2018:5385](#)

Zie in dit verband ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Algemene Verordening Gegevensbescherming", JnB2019, 32.

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB2019, 14

MK CRvB, 19-12-2018, 16/4325 ZW, 16/4366 ZW

Raad van bestuur van het Uvw.

ZW 45 lid 1 en onder j, 63a

Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten (Maatregelenbesluit) 7 aanhef en onder a Regeling werkzaamheden, administratieve voorschriften en kosten eigenrisicodragen ZW (Stcrt. 2009, 20617) 2 lid 1, 2 lid 3

ZW. MAATREGEL. EIGENRISICODRAGER. Artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW ten tijde als hier van belang biedt geen grondslag om het ziekingeld van werknemer geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of blijvend te weigeren.

Bij besluit van 23 maart 2015 heeft het Uvw het ziekingeld geheel en blijvend geweigerd omdat zij door haar gedrag een benadelingshandeling heeft gepleegd.

Raad: Met ingang van 1 januari 2017 (zie Stbl. 2016, 471) is artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW aldus gewijzigd dat ook de Werkhervattingskas is vermeld die de verzekerde benadeelt of zou kunnen benadelen.

Met ingang van 1 januari 2018 (zie Verzamelwet SZW 2018, Stbl. 2017, 484 en 485) is artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW aldus gewijzigd dat ook de eigenrisicodrager is vermeld die de verzekerde benadeelt of zou kunnen benadelen.

Hoewel de benadelingshandeling onlosmakelijk is verbonden met het gedrag van de verzekerde en dit gedrag veelal ziet op het prijsgeven van bestaande loonaanspraken, is dit gedrag volgens de wettekst zoals die tot 1 januari 2018 luidde eerst strijdig met

artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW als daaruit voortvloeit dat de daar genoemde fondsen of kas worden, of zouden kunnen worden benadeeld.

De kantonrechter heeft de arbeidsovereenkomst van betrokkene tijdens haar ziekte, per 1 januari 2015 ontbonden. Bij het bestreden besluit heeft het Uvw onbetwist vastgesteld dat betrokkene per 1 januari 2015 recht heeft op ziekgeld. Dit betekent dat werkgever als eigenrisicodrager gehouden is de betaling van het ziekgeld over te nemen. Hierin ligt tevens besloten dat de betaling van het ziekgeld niet ten laste komt van de in artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW genoemde fondsen.

Dat de wetgever aanleiding heeft gezien in de bepaling ook de benadeling van de eigenrisicodrager op te nemen, is in de toelichting bij dit voorstel voor de Verzamelwet SZW 2018 omschreven als volgt: "In de opsomming in artikel 45, eerste lid, onderdeel j, is abusievelijk niet opgenomen dat ook de eigenrisicodrager wordt of kan worden benadeeld." (Kamerstukken II, 2016/2017, 34766, nr 3). Deze passage biedt eveneens aanknopingspunt voor het oordeel dat tot 1 januari 2018 artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW geen grondslag bood voor de onderhavige sanctionering.

De rechtbank wordt niet gevolgd in de overweging dat de in artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW, genoemde fondsen zouden kunnen worden benadeeld in een situatie dat, bijvoorbeeld vanwege een faillissement, een eigenrisicodrager niet in staat is het ziekgeld te betalen. Artikel 63b, tweede lid, van de ZW bepaalt dat indien de werkgever in staat van faillissement is verklaard, of indien ten aanzien van hem de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, dan wel indien hij ophoudt werkgever te zijn, het Uvw het ziekgeld betaalt. Op grond van de memorie van toelichting bij de Wet BeZaVa (Kamerstukken II, 2011-2012, 33 241, nr. 3, p. 31 en 32) worden onverhaalde ZW-uitkeringen (waaronder de kosten waarvoor verhaal niet mogelijk is na faillissement van de eigenrisicodrager) gefinancierd vanuit het Arbeidsongeschiktheidsfonds. Dit fonds wordt niet genoemd in artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW.

De gevallen bedoeld in artikel 63a, tweede lid, van de ZW zien op de voorbereiding van besluiten door de eigenrisicodrager die verband houden met de verzuimbegeleiding van de ex-werknemer. Dat betrokkene in deze gevallen in de plaats treedt van appellant, laat de bevoegdheid onverlet om enkel in die gevallen waarin de fondsen genoemd in artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW worden benadeeld, een maatregel op te leggen. Zoals (...) is weergegeven blijft deze bevoegdheid overigens berusten bij het Uvw.

Dat het Uvw in de voorbije jaren zonder wettelijke grondslag maatregelen zou hebben opgelegd dan wel dat werknemers die in dienst waren van een eigenrisicodrager ongelijk zouden worden behandeld in vergelijking met andere werknemers, brengt niet mee dat het bestreden besluit onjuist is. Ook indien het Uvw op onjuiste gronden aan verzekerden maatregelen zou hebben opgelegd, heft dat het ontbreken van een wettelijke grondslag voor een maatregel in het onderhavige geval niet op. Het is bovendien vaste rechtspraak dat het gelijkheidsbeginsel niet zo ver strekt dat een bestuursorgaan gehouden is in het verleden gemaakte fouten te herhalen (zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Raad van 10 mei 2017, [ECLI:NL:CRVB:2017:1717](#)).

Uit (...) volgt dat artikel 45, eerste lid, aanhef en onder j, van de ZW ten tijde als hier van belang geen grondslag biedt om het ziekengeld van werknemer geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of blijvend te weigeren. De hoger beroepen slagen, zodat de aangevallen uitspraak zal worden vernietigd. Het beroep zal alsnog ongegrond worden verklaard.

[ECLI:NL:CRVB:2018:4150](#)

Zie voorts de uitspraken van de Raad van 19 december 2018, [ECLI:NL:CRVB:2018:4148](#) en [ECLI:NL:CRVB:2018:4154](#).

JnB2019, 15

MK CRvB, 13-12-2018 (publ. 18-12-2018), 16/6383 WIA

Raad van bestuur van het Uww.

Wet WIA

ARBEIDSONGESCHIKTHEID. (HER)BEOORDELING. In lijn met de uitspraak van de Raad van 18 juli 2007 ([ECLI:NL:CRVB:2007:BA9905](#)), wordt overwogen dat het bij een (her)beoordeling van het recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering op grond van de Wet WIA, zoals hier aan de orde, vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid niet kan worden aanvaard dat het medisch onderzoek zowel in de primaire fase als in de bezwaarfase wordt verricht door een arts, niet zijnde een geregistreerde verzekeringsarts. Dit betekent dat moet worden geconcludeerd dat het medisch onderzoek van appellante niet met de vereiste zorgvuldigheid is verricht. Dit gebrek is niet hersteld met het toetsen en akkoord bevinden van de medische heroverweging door medeondertekening door een geregistreerde verzekeringsarts bezwaar en beroep. Deze toets, zo volgt uit de toelichting van de gemachtigde van het Uww ter zitting, omvat slechts een beoordeling van het rapport op hoofdlijnen, waarbij wordt getoetst of de inhoud logisch en consistent is, waarna op een (digitale) knop wordt gedrukt om het dossier te archiveren. Aangevallen uitspraak vernietigd.

[ECLI:NL:CRVB:2018:4018](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB2019, 16

MK CRvB, 11-12-2018 (publ. 18-12-2018), 16/7599 PW

college van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

EVRM 6

PW 17

PARTICIPATIEWET. HENNEPKWEKERIJ. BEROEP OP ONSCHULDPRESUMPTIE. De onschuldpresumptie brengt niet met zich dat de bestuursrechtelijke procedure waarin zich geschilpunten voordoen die samenhangen met de strafrechtelijke

procedure moet worden aangehouden totdat de strafrechtelijke procedure is afgerond.

Intrekking en terugvordering bijstand. Door van de hennepkwekerij op het uitkeringsadres geen melding te maken heeft appellant volgens het college de op hem rustende wettelijke inlichtingenverplichting geschonden.

Raad: Tussen partijen is niet in geschil dat ten tijde van het bestreden besluit en de aangevallen uitspraak een strafrechtelijke procedure aanhangig was en dat de geschilpunten tussen partijen in de procedure over de intrekking en terugvordering van de bijstand met deze strafrechtelijke procedure samenhangen. Dat betekent dat de reikwijdte van artikel 6, tweede lid, van het EVRM zich ook uitstrekt tot de met de strafrechtelijke procedure parallel lopende procedure inzake intrekking en terugvordering van de bijstand.

Anders dan appellant heeft betoogd, brengt de onschuldpresumptie niet met zich dat de bestuursrechtelijke procedure waarin zich geschilpunten voordoen die samenhangen met de strafrechtelijke procedure moet worden aangehouden totdat de strafrechtelijke procedure is afgerond. Zie het arrest van 23 januari 2018 van het EHRM, zaaknummer 60392/08, *Case of Seven vs Turkey*, rechtsoverweging 51, [[ECLI:CE:ECHR:2018:0123JUD006039208](#)]. Evenmin vloeit uit de rechtspraak van het EHRM over de onschuldpresumptie voort dat de rechtbank in de aangevallen uitspraak expliciet had moeten vermelden dat de conclusie dat op het uitkeringsadres een hennepkwekerij is aangetroffen slechts gelding heeft in de bestuursrechtelijke procedure en geen betekenis heeft in de strafrechtelijke procedure. Zoals de Afdeling in de reeds genoemde uitspraak heeft overwogen is ook uit de rechtspraak van het EHRM af te leiden dat sprake is van een schending van de onschuldpresumptie indien een rechterlijke beslissing of een uiting van een ambtenaar in een parallelle bestuursrechtelijke procedure een oordeel weergeeft over de schuld van iemand die is aangeklaagd ter zake van het plegen van een strafbaar feit voordat de schuld in de strafrechtelijke procedure is komen vast te staan. In de rechtspraak van het EHRM komt ook naar voren dat de autoriteiten in de parallelle bestuursrechtelijke procedure zich dienen te onthouden van strafrechtelijke karakterisering van de gedraging van de betrokkene en hun eigen forum niet te buiten mogen gaan. (...)

Gelet op de (...) bewoordingen van het bestreden besluit en de in 2 weergegeven overwegingen van de aangevallen uitspraak hebben het college en de rechtbank in de procedure inzake intrekking en terugvordering van de bijstand geen oordeel uitgesproken over de schuld van appellant ter zake van het plegen van een strafbaar feit voordat de schuld in de strafrechtelijke procedure is komen vast te staan. Daarbij is in de eerste plaats van betekenis dat in de strafrechtelijke procedure de vraag dient te worden beantwoord - kort gezegd - of appellant op het uitkeringsadres opzettelijk hennep heeft geteeld en of hij opzettelijk de op hem rustende inlichtingenverplichting heeft geschonden door daarvan bij het college geen melding te maken. De vraag die het college en de rechtbank in de procedure over de intrekking en de terugvordering van de bijstand hadden te beantwoorden was daarentegen of appellant de inlichtingenverplichting heeft geschonden door bij het college geen melding te maken van de aanwezigheid van een hennepkwekerij op het uitkeringsadres, zonder dat daarbij

opzet een rol speelt. Voorts is van belang dat in de procedure over intrekking en terugvordering van bijstand minder strenge bewijsregels gelden dan in de strafrechtelijke procedure. Voor een veroordeling in de strafrechtelijke procedure is immers nodig dat buiten redelijke twijfel komt vast te staan dat appellant de hem verweten gedragingen heeft begaan. De feiten moeten wettig en overtuigend worden bewezen. In de procedure inzake de intrekking en de terugvordering van de bijstand is, zoals (...) al is overwogen, slechts vereist dat aannemelijk is dat appellant de gedraging die aan de besluitvorming ten grondslag ligt heeft begaan. Enige mate van twijfel hoeft daaraan dus, anders dan in de strafrechtelijke procedure, niet in de weg te staan aan de conclusie dat appellant de op hem rustende inlichtingenverplichting heeft geschonden. Uit de bewoordingen van het bestreden besluit en de aangevallen uitspraak blijkt niet dat het college en de rechtbank de gedragingen van appellant strafrechtelijk hebben gekarakteriseerd en dat zij hun eigen forum te buiten zijn gegaan. Aan de vraag of appellant opzettelijk heeft gehandeld wordt geen aandacht besteed, terwijl college en rechtbank de bewijsmaatstaf van de aannemelijkheid hebben gehanteerd.

Aangevallen uitspraak bevestigd.

[ECLI:NL:CRVB:2018:3937](https://ecli.nl/crvb/2018/3937)

JnB2019, 17

MK CRvB, 11-12-2018 (publ. 27-12-2018), 16/3263 WWB, 17/6570 PW

college van burgemeester en wethouders van Waterland.

PW 17, 18a lid 1, 18a lid 9

Boetebesluit socialezekerheidswetten (Boetebesluit)

PARTICIPATIEWET. SCHENDING INLICHTINGENVERPLICHTING. BOETE. UITLEG HOOFDELIJKE AANSPRAKELIJKHEID. Ingevolge artikel 18a, negende lid, van de PW berust, indien bijstand aan een gezin wordt verleend, de verplichting tot betaling van de bestuurlijke boete bij alle gezinsleden en zijn al deze gezinsleden hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van deze verplichting.

Nu appellanten ten tijde van de boeteoplegging door het college niet als gehuwden, en dus als gezinsleden, in de zin van de PW konden worden aangemerkt, vindt deze bepaling geen toepassing. Immers, omdat het gaat om een belastende bepaling met een punitieve strekking bestaat geen grond voor een uitbreidende uitleg van deze bepaling tot het geval dat bijstand aan een gezin *werd verleend*, de boete betrekking heeft op die situatie, maar ten tijde van de boeteoplegging bijstand *niet meer wordt verleend* aan een gezin.

Uit het uitgangspunt dat de boete van (ex-)gehuwden individueel moet worden vastgesteld vloeit ook voort dat met de individuele draagkracht van elk van hen bij de oplegging van de boete rekening moet worden gehouden. Appellante heeft daarom terecht aangevoerd dat de omstandigheid dat appellant geen gegevens over zijn draagkracht heeft verstrekt, niet moet leiden tot het oordeel dat de haar op te leggen boete niet behoort te worden gematigd in verband met haar wel bekende en beperkte draagkracht.

[ECLI:NL:CRVB:2018:4120](https://ecli.nl/crvb/2018/4120)

JnB2019, 18

MK CRvB, 11-12-2018 (publ. 03-01-2019), 16/7636 PW-PV

college van burgemeester en wethouders van Grondingen.

PW 17

PARTICIPATIEWET. SCHENDING INLICHTINGENVERPLICHTING.

TERUGVORDERING. Appellante voert aan dat de terugvordering beperkt had moeten worden tot de werkdagen die zij in het buitenland heeft verbleven. Daarvoor kent de PW geen aanknopingspunten. De PW vermeldt een absoluut aantal dagen dat een betrokkene in het buitenland mag verblijven met behoud van uitkering. Dat dit aantal dagen is beperkt, houdt verband met het territorialiteitsbeginsel en niet met de beschikbaarheid voor arbeid.

[ECLI:NL:CRVB:2018:4178](https://ecli.nl/crvb/2018/4178)

JnB2019, 19

CRvB, 17-12-2018, 17/7979 PW

college van burgemeester en wethouders van Rotterdam.

PW 36

Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Rotterdam 2016 (Verordening)

PARTICIPATIEWET. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van de bepalingen over de individuele inkomenstoeslag in de Participatiewet noch die van de langdurigheidstoeslag in de Wet werk en bijstand blijkt dat de wetgever een minimum- of maximumhoogte van de toeslag heeft beoogd. Evenmin blijkt uit de wetsgeschiedenis dat de wetgever heeft beoogd dat differentiatie moet worden aangebracht in de hoogte van de toeslag, bijvoorbeeld gelet op de leefvorm. Verder is, anders dan door betrokkenen in die zaken is aangevoerd, bij de vaststelling van de Verordening gemotiveerd hoe de hoogte van de toeslag zich verhoudt tot het armoedebeleid in de gemeente Rotterdam. Er bestaat geen grond voor het oordeel dat de in de Verordening gemaakte keuze voor één toeslag voor alle leefvormen de terughoudende toetsing van het algemeen verbindende voorschrift niet kan doorstaan. Zie ook de uitspraken van de Raad van 23 oktober 2018, [ECLI:NL:CRVB:2018:3296](https://ecli.nl/crvb/2018/3296), [ECLI:NL:CRVB:2018:3366](https://ecli.nl/crvb/2018/3366) en [ECLI:NL:CRVB:2018:3367](https://ecli.nl/crvb/2018/3367).

[ECLI:NL:CRVB:2018:4082](https://ecli.nl/crvb/2018/4082)

JnB2019, 20

CRvB, 13-12-2018 (publ. 21-12-2018), 18/85 PW

college van burgemeester en wethouders van Rotterdam.

PW 36

Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Rotterdam 2016 (Verordening)

PARTICIPATIEWET. INDIVIDUELE INKOMENSTOESLAG. De in de Verordening neergelegde refertereperiode is niet onrechtmatig. Nu het college de individuele inkomenstoeslag terecht heeft geweigerd op grond van de omstandigheid dat appellante niet voldoet aan de voorwaarde dat zij langdurig een laag inkomen heeft, is een beoordeling van de individuele situatie van appellante met

betrekking tot haar zicht op inkomensverbetering dan ook niet meer aan de orde.

Afwijzing aanvraag om een individuele inkomenstoelage, omdat appellante niet in de gehele periode van vijf jaar voorafgaand aan 1 januari 2016 (referteperiode) een laag inkomen heeft gehad.

Raad: In zijn uitspraken van 23 oktober 2018, [ECLI:NL:CRVB:2018:3338](#) en [ECLI:NL:CRVB:2018:3368](#), heeft de Raad geoordeeld dat de in de Verordening neergelegde referenteperiode niet onrechtmatig is. Hieraan doet niet af dat het hanteren van deze periode tot gevolg heeft dat een groep bijstandsgerechtigden niet in aanmerking komt voor de individuele inkomenstoelage. Voorts is overwogen dat het aan betrokkene is om aannemelijk te maken dat hij voldoet aan de vereisten om voor een individuele inkomenstoelage in aanmerking te komen. Dit betekent dat de betrokkene aannemelijk moet maken dat zijn inkomen in de referenteperiode niet hoger is geweest dan de voor hem geldende bijstandsnorm. Ook is het aan de betrokkene om feiten en omstandigheden te stellen op grond waarvan het college moet beoordelen of aanleiding bestaat met toepassing van de hardheidsclausule af te wijken van de Verordening. De gronden die appellante in hoger beroep heeft aangevoerd met betrekking tot de referenteperiode komen overeen met de beroepsgronden die betrokkenen in de hiervoor genoemde zaken hebben aangevoerd. In deze uitspraken is de Raad gemotiveerd op die beroepsgronden ingegaan. De Raad ziet in wat appellante heeft aangevoerd geen aanleiding anders te oordelen en verwijst naar de hiervoor genoemde uitspraken. Het college heeft in zijn bestreden besluit inzichtelijk gemotiveerd dat appellante in de referenteperiode een hoger inkomen heeft gehad dan de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Appellante zelf heeft in de jaren 2011 en 2012 een inkomen genoten dat de bijstandsnorm voor gehuwden overschreed. Hierbij is het inkomen van haar toenmalige partner nog niet meegerekend. Nu hieruit al volgt dat het college de individuele inkomenstoelage terecht heeft geweigerd op grond van de omstandigheid dat appellante niet voldoet aan de voorwaarde dat zij langdurig een laag inkomen heeft, is een beoordeling van de individuele situatie van appellante met betrekking tot haar zicht op inkomensverbetering dan ook niet meer aan de orde. Vergelijk de uitspraak van 16 mei 2017, [ECLI:NL:CRVB:2017:1825](#). Appellante heeft geen concrete feiten en omstandigheden aangevoerd die nopen tot het oordeel dat toepassing van de Verordening leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

[ECLI:NL:CRVB:2018:4101](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB2019, 21

MK CRvB, 20-12-2018 (publ. 03-01-2019), 17/2210 ZVW

CAK.

Vo 883/2004 20, 27

Vo 987/2009 26

Zvw

ZVW. VERGOEDING MEDISCHE KOSTEN IN BUITENLAND. Evenals de rechtbank heeft overwogen in de aangevallen uitspraak, wordt geoordeeld dat bij de behandelingen waarvoor vergoeding is gevraagd, sprake was van geplande zorg in de zin van artikel 20 van Vo 883/2004. Nu sprake was van geplande zorg buiten de woon- en pensioenstaat moet volgens artikel 20 van Vo 883/2004 in verbinding met de artikelen 27, derde lid, van Vo 883/2004 en 26 van Verordening (EG) nr. 987/2009 (Vo 987/2009) de in die bepalingen neergelegde toestemmingsprocedure worden gevolgd. Samengevat komt dat erop neer dat eerst toestemming voor behandeling moet worden gevraagd aan het orgaan van de woonplaats, welk orgaan in een verklaring aangeeft of aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze verklaring wordt aan het bevoegde orgaan toegezonden, welk orgaan op zijn beurt de toestemming alleen op bepaalde gronden mag weigeren. Een van de weigeringsgronden is dat de gevraagde toestemming betrekking heeft op een behandeling die niet valt onder de wettelijke verzekering van het woonland en/of de lidstaat van verblijf. Op grond van de in hoger beroep door CAK overgelegde stukken wordt vastgesteld dat de behandelingen waarvoor vergoeding is gevraagd, ten tijde in geding niet onder de wettelijke verzekering van het woonland België en het verblijfsland Duitsland vielen. De door appellante overgelegde stukken hebben de Raad niet van het tegendeel overtuigd, nu uit die stukken geenszins blijkt dat zij betrekking hebben op de chemo embolisatie bij pancreaskanker zoals de vader van appellante die in 2015 heeft gekregen en dat die in België en in Duitsland voor vergoeding in aanmerking zou zijn gekomen. Hieruit volgt dat ook als wel vooraf toestemming zou zijn gevraagd, deze terecht zou zijn geweigerd omdat niet is voldaan aan de vereisten die in Vo 883/2004 en Vo 987/2009 worden gesteld aan het verkrijgen van verstrekkingen in een andere lidstaat dan het woon- en pensioenland voor rekening van Nederland.

[ECLI:NL:CRVB:2018:4215](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

APV

JnB2019, 22

MK ABRS, 02-01-2019, 201709253/1/A3

burgemeester van Amsterdam.

Grondwet 19

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:69a

Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Amsterdam (APV)

APV. Raamprostitutiebedrijf. Verlenen exploitatievergunning. De regel dat een exploitant maximaal zes dagen per week een kamer aan een en dezelfde

sekswerker mag verhuren kan de evenredigheidstoets doorstaan. De Afdeling ziet geen aanleiding om in deze zaak waarin niet het vrij verkeer van diensten aan de orde is anders te oordelen dan in de uitspraak van 29 augustus 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:2856](#).

Relativiteitsvereiste artikel 8:69a Awb. De vrijheid van arbeidskeuze, zoals gewaarborgd in artikel 19, derde lid, van de Grondwet, heeft zowel betrekking op arbeid in dienstbetrekking als op zelfstandige arbeid in bedrijf en beroep. Door de zes-dagen-regel wordt niet het eigen recht van appellante als exploitant op vrije arbeidskeuze beperkt. Dat deze regel de vrije arbeidskeuze van sekswerkers zou beperken, is geen belang dat strekt tot bescherming van het belang van [appellante].

Last onder dwangsom. Op basis van de incidentele afwijkmogelijkheid is het niet mogelijk om, zoals in dit geval, structureel zeven dagen per week te werken om bijvoorbeeld dagen te sparen voor een langer durend buitenlandverblijf. De burgemeester hoefde in de door [appellante] aangevoerde omstandigheden geen aanleiding te zien om af te zien van het opleggen van de last onder dwangsom. Handhavend optreden is in dit geval niet onevenredig in verhouding tot het belang om mensenhandel en uitbuiting te voorkomen.

[ECLI:NL:RVS:2019:6](#)

JnB2019, 23

MK ABRS, 02-01-2019, 201705508/1/A3

burgemeester van Haarlem.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 4:20a, 4:20b, 4:20c, 8:55f

Dienstenrichtlijn 4, 13 lid 4

Dienstenwet 1, 28, 65

Algemene plaatselijke verordening Haarlem

APV. Terrasvergunning. Fictieve positieve beschikking bij niet tijdig beslissen.

Regeling in de Awb is gebaseerd op een "nee, tenzij"-benadering. Voor dienstenvergunningen geldt na 1 januari 2012 de regeling in artikel 28 van de Dienstenwet gestoeld op de "ja, tenzij"-benadering: de figuur van de van rechtswege gegeven beschikking bij niet tijdig beslissen is van toepassing, tenzij bij wettelijk voorschrift is vastgelegd dat dit niet het geval is. Een redelijke wetstoepassing brengt met zich dat artikel 28, gelezen in verbinding met artikel 65 van de Dienstenwet, niet geldt voor aanvragen die vóór 1 januari 2012 zijn ingediend.

De "nee, tenzij"-benadering voor het Haarlemse vergunningstelsel voor terrassen is conform artikel 13, vierde lid, van de Dienstenrichtlijn. De burgemeester heeft zich op het standpunt mogen stellen dat voor het Haarlemse vergunningstelsel voor niet-gevelterrassen, een andere regeling dan de regeling van de van rechtswege gegeven beschikking bij niet tijdig beslissen, gerechtvaardigd is wegens dwingende redenen van algemeen belang, in het bijzonder de verkeersveiligheid. Dat betekent dat de door [appellante]

verzochte vergunning voor een terras op de middenberm niet van rechtswege is gegeven. De rechtbank heeft het door [appellante] overeenkomstig artikel 8:55f van de Awb ingestelde beroep wegens het uitblijven van de bekendmaking van een van rechtswege gegeven beschikking terecht niet-ontvankelijk verklaard.

[ECLI:NL:RVS:2019:13](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Arbeidsomstandighedenwet

JnB2019, 24

MK ABRS, 02-01-2019, 201708691/1/A3

Bureau Veritas Inspection and Certification The Netherlands B.V., gevestigd te Amersfoort.

Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) 20

Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit) 1.1, 1.5g, 4.54a, 4.54d lid 1

Arbeidsomstandighedenregeling (Arboregeling), zoals die luidde tot 1 maart 2017, 4.27, bijlage XIIIb

ARBEIDSOMSTANDIGHEDENWET. Schorsingen certificaat voor het verrichten van asbestsaneringswerkzaamheden. De schorsingen voor de duur van in totaal 60 dagen zijn niet zodanig zwaar, dat sprake is van punitieve sancties. Veritas heeft ten onrechte gesteld dat paragraaf 3, tweede alinea, van bijlage G bij de Arboregeling niet toelaat dat een bedrijf bij elk project een uitvoeringswijze toepast die afwijkt van SC-530 [red: het werkveldspecifieke certificatieschema voor het Procecertificaat Asbestverwijdering zoals vóór 1 maart 2017 opgenomen in bijlage XIIIb bij de Arboregeling). Veritas heeft ten onrechte niet beoordeeld of de door [appellante sub 1] toegepaste decontaminatieprocedure voldoet aan de eisen die op grond van die alinea voor een afwijkende uitvoeringswijze golden.

[ECLI:NL:RVS:2019:14](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Belastingdienst-Toeslagen

JnB2019, 25

MK ABRS, 27-12-2018, 201709019/1/A2

Belastingdienst/Toeslagen.

Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wkcp) 1.52

BELASTINGDIENST/TOESLAGEN. In het bijzondere geval van [appellante] – ouder tevens houder in een éénoudergezin – dient artikel 1.52 van de Wkcp, wegens strijd met artikel 14, gelezen in verbinding met artikel 8 van het EVRM, gelet op hetgeen in artikel 94 van de Grondwet is bepaald, buiten toepassing te worden gelaten. Het niet toekennen van kinderopvangtoeslag is in dit geval een

onevenredig middel om het doel (de controle op een juiste besteding van overheidsgelden en het waarborgen van de kwaliteit van kinderopvang) te bereiken.

[...] [Definitieve vaststelling kinderopvangtoeslag]

[...] [appellante] exploiteerde in de periode van 1 januari 2010 tot en met 26 december 2015 de eenmanszaak "[gastouderbureau A]". Zij was aldus houder van dit gastouderbureau. Zij was aldus houder van dit gastouderbureau. In de toeslagjaren 2012 en 2013 werden haar vijf kinderen opgevangen door gastouders, via meerdere gastouderbureaus en/of kindercentra, waaronder [gastouderbureau A]. [...]

[...] De door [appellante] overgelegde overeenkomsten met [gastouderbureau A] zijn ondertekend door haarzelf, in de hoedanigheid van ouder, en door de betreffende gastouder. Deze overeenkomsten zijn derhalve gesloten tussen [appellante] en de gastouders en niet tussen (vraag)ouder en houder en voldoen daarmee niet aan het bepaalde in artikel 1.52 van de Wkkg. De rechtbank heeft voorts terecht, onder verwijzing naar de uitspraak van 1 augustus 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BX3308](#), overwogen dat, voor zover [appellante] zich op het standpunt stelt dat zij de overeenkomsten heeft getekend in de hoedanigheid van houder én ouder, een houder niet met zichzelf als ouder een rechtsgeldige overeenkomst kan sluiten. Tot slot heeft de rechtbank terecht overwogen dat [appellante] zich niet met succes kan beroepen op de uitspraak van 14 september 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2486](#).

Gelet hierop heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de overeenkomsten die [appellante] heeft overgelegd, niet kunnen worden aangemerkt als overeenkomsten in de zin van artikel 1.52 van de Wkkg. [appellante] maakt dan ook in beginsel geen aanspraak op een kinderopvangtoeslag over 2012 en 2013, voor de kosten van opvang via [gastouderbureau A].

[...] Anders dan de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat de situatie waarin [appellante] zich bevindt, vergelijkbaar is met de situatie, waarin de ouder van een tweeoudergezin, die de overeenkomst als houder heeft getekend, zich bevindt. In beide gevallen kan de ouder, in de hoedanigheid van houder, niet met zichzelf een overeenkomst sluiten voor de opvang van zijn of haar eigen kinderen via het gastouderbureau, zijnde een eenmanszaak, waarvan deze ouder de houder is. De ouder in het tweeoudergezin kan echter wel een rechtsgeldige overeenkomst tekenen in de hoedanigheid van houder, ingeval de andere ouder in de hoedanigheid van ouder tekent, terwijl de ouder in het eenoudergezin dat niet kan, omdat diegene geen partner heeft, die in de hoedanigheid van ouder kan tekenen. Aldus leidt de toepassing van artikel 1.52 van de Wkkg, gelezen in samenhang met artikel 213, eerste lid, van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, tot een onderscheid tussen de ouder, tevens houder, in een tweeoudergezin en de ouder, tevens houder, in een eenoudergezin.

Het onderscheid vindt zijn grondslag in de wet. Daarnaast wordt met de toepassing van het vereiste van het sluiten van een overeenkomst een legitiem doel gediend, namelijk (vergelijk het hiervoor overwogene in 5.3) de controle op een juiste besteding van overheidsgelden en het waarborgen van de kwaliteit van kinderopvang. De vereiste overeenkomst stelt de Belastingdienst/Toeslagen in staat na te gaan of de (financiële) afspraken tussen ouder, gastouderbureau en gastouder voldoen aan de wettelijke eisen

en of de betalingen die tussen partijen hebben plaatsgevonden hiermee in overeenstemming zijn.

[...] De Wkcp staat er niet aan in de weg dat kinderopvangtoeslag wordt toegekend voor de kosten van opvang via het gastouderbureau van één van de ouders, zijnde een eenmanszaak. Vergelijk de hiervoor in 5.4 en 5.5 vermelde uitspraak van 1 augustus 2012. Naar het oordeel van de Afdeling is het niet toekennen van kinderopvangtoeslag aan de ouder, tevens houder in een éénoudergezin, een onevenredig middel om het hiervoor onder 5.8 vermelde doel te bereiken. Dit geldt temeer nu [appellante] stukken heeft ingediend, waaruit de wederzijdse afspraken tussen haarzelf en de gastouders over onder meer het uurtarief en aantal uren blijken, zodat de Belastingdienst/Toeslagen ook zonder een overeenkomst tussen houder en ouder kan beoordelen of [appellante] aanspraak heeft op een kinderopvangtoeslag. Aldus is in het geval van [appellante] voldaan aan de ratio van artikel 1.52 van de Wkcp.

Gelet hierop is de Afdeling van oordeel dat in het bijzondere geval van [appellante] artikel 1.52 van de Wkcp, wegens strijd met artikel 14, gelezen in verbinding met artikel 8 van het EVRM, gelet op hetgeen in artikel 94 van de Grondwet is bepaald, buiten toepassing dient te worden gelaten. [...]

[ECLI:NL:RVS:2018:4270](#)

JnB2019, 26

MK Rechtbank Overijssel, 06-12-2018 (publ. 31-12-2018), AWB 17/1886

Belastingdienst/Toeslagen, verweerder.

Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (VN-Vrouwenverdrag) 11 lid 2

Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wkcp) 1.6 lid 5, lid 7

Besluit kinderopvangtoeslag 8a lid 1, lid 2

BELASTINGDIENST/TOESLAGEN. Kinderopvangtoeslag. Nu de kinderopvang is bedoeld als een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang, welke kosten onder de gezinslasten kunnen worden geschaard, is de rechtbank van oordeel dat het recht op kinderopvangtoeslag kan worden aangemerkt als een sociale voorziening zoals bedoeld in artikel 11, tweede lid, aanhef en onder b, van het VN-Vrouwenverdrag.

[ECLI:NL:RBOVE:2018:4686](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Horecaverordening

JnB2019, 27

Voorzieningenrechter Rechtbank Midden-Nederland, 14-12-2018, UTR 18/4020

burgemeester van de gemeente Utrecht, verweerder.

Dienstenrichtlijn 9, 10

Horecaverordening Utrecht 2018 7 lid 1 onder b

HORECAVERORDENING. Weigering exploitatievergunning en intrekking bestaande exploitatievergunning omdat niet is voldaan aan het vereiste dat leidinggevenden van een horecabedrijf niet in enig opzicht van slecht levensgedrag mogen zijn. Naar voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter valt niet uit te sluiten dat het criterium over het levensgedrag onverbindend is wegens strijd met de Dienstenrichtlijn en dus niet aan verzoekster kan worden tegengeworpen.

[...] Op [...] heeft verzoekster verzocht om een wijziging van de exploitatievergunning voor de rechtsvorm van het horecabedrijf en de bij- en afschrijving van leidinggevenden. Verweerder heeft deze aanvraag afgewezen en de op [...] aan verzoekster verleende exploitatievergunning ingetrokken, omdat niet voldaan is aan het vereiste dat leidinggevenden van een horecabedrijf niet in enig opzicht van slecht levensgedrag mogen zijn. Dit vereiste staat in artikel 7, eerste lid, onder b, van de Horecaverordening Utrecht 2018.[...]

De voorzieningenrechter stelt allereerst vast dat de Dienstenrichtlijn van toepassing is op de situatie van verzoekster. [...]

Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt dat voor een dienstverrichter duidelijk moet zijn onder welke omstandigheden aan een bepaalde vergunningsvoorwaarde is voldaan om op deze wijze een grens te stellen aan de wijze van uitoefening van de beoordelingsbevoegdheid van de nationale autoriteiten. [...]

Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter voldoet het criterium "niet in enig opzicht van slecht levensgedrag" hier niet aan. Noch in de Horecaverordening noch in de toelichting daarop wordt ingegaan op de vraag wanneer een aanvrager niet in enig opzicht van slecht levensgedrag is of wordt verduidelijkt onder welke omstandigheden aan deze voorwaarde is voldaan. Met de Horecaverordening is beoogd aansluiting te zoeken bij het criterium "slecht levensgedrag" dat in de Drank- en Horecawet is opgenomen, en bij de jurisprudentie over dit onderwerp. Ook in de Drank- en Horecawet is echter geen nadere omschrijving gegeven van de eis dat leidinggevenden niet in enig opzicht van slecht levensgedrag zijn. [...] Dit is op zichzelf ook een mogelijkheid, maar biedt in dit geval geen soelaas, omdat er volgens vaste jurisprudentie van de ABRvS geen beperkingen zijn gesteld aan de feiten en omstandigheden die bij de beoordeling van het levensgedrag mogen worden betrokken. (ABRS 29-08-2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BX5952](#)). Ook feiten in omstandigheden die geen relatie hebben met de exploitatie van de inrichting, kunnen daarbij een rol spelen. Daarmee is in de nationale rechtspraak weliswaar verduidelijkt dat het bestuursorgaan de vrijheid heeft om een breed scala aan feiten en omstandigheden bij de beoordeling te betrekken, maar blijft voor een dienstverrichter onduidelijk hoe die feiten en omstandigheden vervolgens worden gekwalificeerd. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter is het voor een dienstverrichter daardoor niet goed mogelijk zich vooraf op de hoogte te stellen van de wijze waarop de vergunningvoorwaarde 'niet in enig opzicht van slecht levensgedrag zijn' wordt ingevuld.

Naar voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter valt dan ook niet uit te sluiten dat het criterium over het levensgedrag onverbindend is wegens strijd met de Dienstenrichtlijn en dus niet aan verzoekster kan worden tegengeworpen. Het bezwaar

van verzoekster kan een redelijke kans van slagen daarom niet ontzegd worden. De voorzieningenrechter ziet daarin aanleiding het verzoek om voorlopige voorziening toe te wijzen. [...]

[ECLI:NL:RBMNE:2018:6217](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Meststoffenwet

JnB2019, 28

MK CBB, 18-12-2018, 15/382

Meststoffenwet 14, 58

Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (Uitvoeringsbesluit) 68

Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Uitvoeringsregeling) 78, 81, 94

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (voorheen de staatssecretaris van Economische Zaken; hierna de minister of de staatssecretaris).

MESTSTOFFENWET. De norm neergelegd in artikel 14 van de Msw levert geen strijdigheid op met de onschuldpresumptie. Degene ten aanzien van wie het opleggen van een boete wordt voorgenomen, moet wel reeds in het kader van dat voornemen op de hoogte worden gesteld van de inhoud van die marges.

Verwijzing naar conclusie raadsheer advocaat-generaal

([ECLI:NL:CBB:2018:187](#)).

[...] De raadsheer advocaat-generaal heeft op 22 mei 2018 een conclusie genomen

([ECLI:NL:CBB:2018:187](#))

[...] Bij besluit [...] heeft de staatssecretaris appellante een boete opgelegd van € 12.309,- wegens overtreding van artikel 14, eerste lid, van de Msw in het kalenderjaar 2010 door het niet verantwoord van een hoeveelheid van 1.119 kilogram fosfaat. De staatssecretaris heeft voor wat betreft de vaststelling van de samenstelling van de op het bedrijf van appellante in 2010 afgevoerde mest gebruik gemaakt van analyseresultaten die door bemonstering verkregen zijn en voor wat betreft de bij appellante geproduceerde mest van forfaitaire gehalten.

[...] Op grond van hetgeen hierna onder 5.2.3 zal worden overwogen, deelt het College het, uiteindelijke, oordeel van de raadsheer advocaat-generaal dat met de verantwoordingsverplichting als bedoeld in artikel 14 van de Msw, in samenhang gelezen met de daarop gebaseerde, in het Uitvoeringsbesluit en de Uitvoeringsregeling vervatte, mineralenhoeveelheidsbepalingsregels en artikel 51 van de Msw, in het licht van het bepaalde in artikel 49 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het Handvest) en artikel 7 van het EVRM en daarmee ook in het licht van het bepaalde in artikel 17 van het Handvest en artikel 1 van het EP voldoende voorzienbaar is welk gedrag tot beboeting leidt. De omstandigheid dat de samenstelling van aan- en afgevoerde mest wordt gebaseerd op analyse van monsters, de geproduceerde mest op forfaitaire gehalten en voor de voorraden de best beschikbare gegevens worden gebruikt - waarbij in beginsel de analyse van monsters leidend is - maakt dit niet anders. Voorts is het College van oordeel dat er ter zake, voor zover het gaat om toetsing aan het

Handvest, geen sprake is van tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (EU) nopende twijfel. Het College heeft bij het vormen van zijn oordeel niet eraan voorbijgezien dat de raadsheer advocaat-generaal in verschillende passages van zijn conclusie de indruk wekt dat het hanteren door de minister/staatssecretaris van niet geopenbaarde (tolerantie-, zekerheids- of handhavings)marges (hierna: marges) zozeer afbreuk doet aan de voorzienbaarheid dat pas na openbaarmaking daarvan de in artikel 14 van de Msw vervatte overtreding niet (langer) strijdig zou zijn met het bepaaldheidsgebod.

[...] Deze passages hebben de raadsheer advocaat-generaal evenwel niet ervan weerhouden om de eerste aan hem gestelde vraag, ongeclausuleerd, bevestigend te beantwoorden. [...]

Het College volgt appellante niet in haar standpunt dat de door de minister/staatssecretaris gehanteerde marges reeds in 2010 openbaar hadden moeten zijn. [...]

5.3 Het College is met de raadsheer advocaat-generaal, op de door hem in zijn conclusie (in het bijzonder onder 9.11, 9.20 en 9.21) ontvouwde argumenten, die mede zijn gebaseerd op verwijzing naar jurisprudentie van het EHRM en van de Hoge Raad in de zogenoemde KB - Lux zaken ([ECLI:NL:HR:2013:63](#)), evenzeer van oordeel dat de norm neergelegd in artikel 14 van de Msw op zichzelf geen strijdigheid oplevert met de onschuldpresumptie zoals neergelegd in artikel 48 van het Handvest en artikel 6, tweede lid, van het EVRM. Voor zover het gaat om toetsing aan het Handvest is hier evenmin sprake van tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de EU nopende twijfel. [...]

Hoewel het betoog van appellante dat de norm neergelegd in artikel 14 van de Msw strijdigheid oplevert met de onschuldpresumptie, naar hiervoor onder 5.3 is overwogen, op zichzelf bezien niet slaagt, geeft dit betoog, nu appellante daarmee mede de stelling verdedigt dat het hanteren van geheime marges ontoelaatbaar is, wel aanleiding tot het oordeel dat hier degene ten aanzien van wie het opleggen van een boete wordt voorgenomen, reeds in het kader van dat voornemen op de hoogte moet worden gesteld van de inhoud van die marges. De verdachte veehouder heeft naar het oordeel van het College dan nog voordat daadwerkelijk een boete wordt opgelegd een redelijke mogelijkheid om zich tegen het aan de niet-sluitende boekhouding (na correctie met marges) ontleende bewijsvermoeden te verweren door de feiten te betwisten die eraan ten grondslag zijn gelegd (de accuratesse van de forfaits, schattingen en monsterneming en analyse (bijvoorbeeld door het vragen van heranalyse of het doen uitvoeren van een contra-expertise)) en/of andere feiten te stellen - en bij betwisting aannemelijk te maken - die redelijke twijfel wekken aan de juistheid van het vermoeden dat een overtreding van artikel 14 van de Msw is begaan die een, eventueel, waarneembaar gevolg van onregelmatige afvoer of excessief uitrijden weerspiegelt. Het College verwijst hiertoe allereerst naar hetgeen hiervoor onder 5.1.1 tot en met 5.1.13 is overwogen. Daaruit vloeit voort dat niet is uitgesloten dat in geval van het niet sluiten van de mestboekhouding de betrokken veehouder - mogelijk geheel ten onrechte - de verdenking op zich laadt dat hij zich aan onregelmatigheden heeft schuldig gemaakt. Het College verwijst voorts naar de bedenkingen die de raadsheer advocaat-generaal heeft

geuit met betrekking tot de onschuldpresumptie (zie zijn beantwoording van vraag 5 in de conclusie onder 10.5). Het College is van oordeel dat het in het kader van het voornemen openbaar zijn van de marges in deze omstandigheden zo fundamenteel van aard is, dat de afwezigheid van die openbaarheid niet meer kan worden hersteld in een later stadium van de procedure (bezwaar, beroep, hoger beroep), in gevallen waarin naar aanleiding van het voornemen of in bezwaar, beroep of hoger beroep een betoog van de veehouder voorligt waarmee deze de juistheid van de aan de boete ten grondslag gelegde vaststelling van de hoeveelheid stikstof en fosfaat in de mest bestrijdt. Het in de vorige zin overwogene geldt dus ook indien de voornemen-, bezwaar of (hoger)beroepsprocedure reeds aanhangig is op de dag van deze uitspraak, en ook indien de veehouder bedoeld betoog voor het eerst na deze uitspraak voert. [...] Uit hetgeen hiervoor is overwogen volgt dat de rechtbank, nu appellante niet reeds in het kader van het voornemen tot het opleggen van de boete op de hoogte is gesteld van de inhoud van de marges, de opgelegde boete ten onrechte in stand heeft gelaten. [...] [ECLI:NL:CBB:2018:652](#)

Zie in dit verband ook de uitspraken van het CbB van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:CBB:2018:653](#) en [ECLI:NL:CBB:2018:654](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Rechtsbijstand

JnB2019, 29

MK ABRS, 27-12-2018, 201800685/1/A2

bestuur van de raad voor rechtsbijstand (hierna: de raad), appellant.

Wet op de rechtsbijstand (Wrb) 13, 14, 37 lid 1

Inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2016 (Inschrijvingsvoorwaarden) 1 onder j

RECHTSBIJSTAND. Afwijzing aanvraag om toekenning van extra uren voor verleende rechtsbijstand. Niet langer sprake van waarneming. Uit de overgelegde urenspecificatie volgt dat het aantal verhinderingen zodanig groot blijft en gedurende een zodanig lange periode plaatsvindt om uiteenlopende redenen, dat daardoor sprake is van een omslagpunt, waardoor niet meer worden gesproken van waarneming die past binnen de uitzonderingen die zijn genoemd in artikel 1, onder j, van de Inschrijvingsvoorwaarden. Dat uit de tekst van artikel 1, onder j, van de Inschrijvingsvoorwaarden niet volgt dat waarneming slechts incidenteel mag plaatsvinden is op zichzelf juist, maar dit dient te worden gezien in het licht van de uitzonderingen die zijn genoemd in artikel 1, onder j, waaronder bijvoorbeeld langdurige ziekte. Dat doet zich in dit geval niet voor.

[ECLI:NL:RVS:2018:4278](#)

Schaarse publieke rechten

JnB2019, 30

MK ABRS, 19-12-2018, 201708525/1/R1

minister van Economische Zaken (thans: de minister van Economische Zaken en Klimaat) en de minister van Infrastructuur en Milieu (thans: de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), college van burgemeester en wethouders van Zeewolde, college van gedeputeerde staten van Flevoland, college van dijkgraaf en heemraden van het waterschap Zuiderzeeland, verweerders.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 onder a, c en e

SCHAARSE PUBLIEKE RECHTEN. 'Windpark Zeewolde'. Beroepen tegen het rijksinpassingsplan "Windpark Zeewolde" (RIP), weigering een exploitatieplan op te stellen, omgevingsvergunning, Wet natuurbeschermingvergunning en watervergunning. Onder verwijzing naar de conclusie van de staatsraad advocaat-generaal van 6 juni 2018 ([ECLI:NL:RVS:2018:1847](#)) gaat de Afdeling onder meer in op de beroepsgronden die zien op schaarse publieke rechten. De Afdeling volgt niet de beroepsgrond dat ten onrechte het vereiste is gesteld dat het project door één initiatiefnemer wordt uitgevoerd en dat de bestreden besluiten zijn genomen in strijd met het beginsel van gelijke kansen omdat zonder transparante procedure schaarse publieke rechten zijn toebedeeld. De Afdeling heeft moeten vaststellen dat het vereiste dat het project door één initiatiefnemer moet worden uitgevoerd niet in het RIP is gehanteerd. De Afdeling heeft vervolgens geoordeeld dat het RIP in dit geval geen schaarste zoals bedoeld in de beroepsgronden creëert en dat dus bij de omgevingsvergunning geen schaarse rechten zijn toegedeeld.

[ECLI:NL:RVS:2018:4198](#)

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Windpark Zeewolde mag er komen") uitgebracht.

Subsidie

JnB2019, 31

MK ABRS, 27-12-2018, 201801805/1/A2

minister voor Wonen en Rijksdienst (thans: de minister van Economische Zaken).

Awb 4:48 lid 1 aanhef en onder c

SUBSIDIE. Intrekking subsidie vanwege onvolledigheid aanvraag. Artikel 4:48, eerste lid, aanhef en onder c, van de Awb stelt niet als eis dat de aanvrager van de onvolledigheid van de gegevens op de hoogte moet zijn geweest of dat hem daarvan een verwijt moet kunnen worden gemaakt.

[ECLI:NL:RVS:2018:4291](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Algemene verordening gegevensbescherming

JnB2019, 32

Voorzieningenrechter rechtbank Noord-Nederland, 20-12-2018 (publ. 03-01-2018), LEE 18/3385

college van gedeputeerde staten van Groningen, verweerder.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) 4 onder 2 en 8, 5 lid 1 aanhef en onder c

AVG. Ter voorlichting van partijen wordt overwogen dat op 25 mei 2018 de AVG in werking is getreden. Uit artikel 4, onder 2, van de AVG, in samenhang gelezen met artikel 4, onder 8, van de AVG leidt de voorzieningenrechter af dat hij als verwerker in vorenbedoelde zin dient te worden aangemerkt en dat er in dit geval sprake is van verwerking van persoonsgegevens in de zin van de AVG bij het doorzenden van stukken aan partijen. Ingevolge artikel 5, eerste lid, aanhef en onder c, van de AVG moeten persoonsgegevens toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt ("minimale gegevensverwerking"). Die verplichting tot minimale gegevensverwerking brengt met zich dat niet alle persoonsgegevens van de afzonderlijke vergunninghouders in dit geval zonder meer kunnen worden doorgezonden. Hierbij neemt de voorzieningenrechter in aanmerking dat in de afzonderlijke bedrijfsplannen van de vergunninghouders vertrouwelijke gegevens of bedrijfsgevoelige informatie vermeld kan staan. Gelet hierop zal het met dit verzoek connexe beroep worden gesplitst in 21 afzonderlijke zaaknummers, waarbij verzoekers in de gelegenheid zullen worden gesteld om voor elke afzonderlijke zaak aan te geven op welke nadere gronden moet worden aangenomen dat die specifieke vergunning vernietigd zou moeten worden. Verweerder zal in de gelegenheid worden gesteld om voor elke afzonderlijke vergunning tot dossiervorming over te gaan. Aldus kan worden gewaarborgd dat de gegevens en inzichten die iedere afzonderlijke vergunninghouder aan verweerder hebben toevertrouwd en in het kader van deze beroeps-procedure aan de rechtbank willen toevertrouwen, aan de rechtbank kunnen worden ingezonden zonder dat die bij de overige vergunninghouders bekend worden.

[ECLI:NL:RBNNE:2018:5385](https://ecli.nl/RBNNE:2018:5385)

Zie in dit verband ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Natuurbescherming", JnB2019, 13.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wegenverkeerswet

JnB2019, 33

MK ABRS, 27-12-2018, 201802239/1/A2

directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (hierna: het CBR).

Wegenverkeerswet 1994 (Wvw) 130 lid 1, 131, 132, 133, 134

Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 27

Regeling eisen geschiktheid 2000 2

WEGENVERKEERSWET 1994. Ongeldigverklaring rijbewijs.

Geschiktheidsonderzoek. Cannabismisbruik in ruime zin. Voor medicinaal gebruik van cannabis is vereist dat het op voorschrift van een arts wordt verstrekt met via de apotheek verstrekte medicinale cannabis. Verwijzing naar ABRS 22-02-2017, [ECLI:NL:RVS:2018:4265](#). Uit het recht op gezondheid volgt niet dat [appellante] geschikt is als bestuurder van een motorrijtuig aan het verkeer deel te nemen, reeds omdat ten tijde van het onderzoek aan haar geen medicinale cannabis voor een hoeveelheid van 1,5 gram per dag door een arts was voorgeschreven. Er bestaat bij medicijngebruik niet een recht om onder alle omstandigheden auto te mogen rijden. De Afdeling laat in het midden of medicinaal cannabisgebruik zonder consequenties voor de geschiktheid zou moeten blijven.

[ECLI:NL:RVS:2018:4265](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet arbeid vreemdelingen

JnB2019, 34

MK ABRS, 02-01-2019, 201802709/1/V6

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (thans: de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid).

Wet arbeid vreemdelingen (Wav) 2 lid 1, 15 lid 2, lid 4

WAV. Boete. Aan de staatssecretaris komt de bevoegdheid toe om een boete aan een buiten Nederland gevestigd bedrijf op te leggen indien de overtreding in Nederland is begaan. Verwijzing naar ABRS 16-07-2008,

[ECLI:NL:RVS:2008:BD7397](#).

Boete wegens overtreding van artikel 15, tweede en vierde lid, van de Wav is in dit geval ten onrechte opgelegd. [appellante] heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat, wat haar betreft, de vreemdeling geen werkende van haar zou zijn. Onder deze omstandigheden kon in redelijkheid niet van [appellante] worden verlangd dat zij de identiteit van de vreemdeling zou vaststellen en dat zij een afschrift van zijn identiteitsdocument in haar administratie zou opnemen. Het betoog van de staatssecretaris dat de vreemdeling in de praktijk wel voor [appellante] heeft gewerkt en dat [appellante] daarom achteraf gezien aan de verplichtingen van artikel 15, tweede en vierde lid, van de Wav had moeten voldoen, volgt de Afdeling gelet op de feitelijke gang van zaken niet.

[ECLI:NL:RVS:2019:16](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

JnB2019, 35

MK ABRS, 27-12-2018, 201707041/1/A2

college van burgemeester en wethouders van Venlo.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Beleidsregels schuldhulpverlening (beleidsregels) 4 lid 1, 5, 6, 7, 9

WET GEMEENTELIJKE SCHULDHULPVERLENING. Het college heeft onder verwijzing naar het besluit tot stopzetting van de bijstandsuitkering, ook al stond dat besluit nog niet in rechte vast, en het daaraan ten grondslag gelegde onderzoek naar bijstandsfraude mogen besluiten de schuldhulpverlening te beëindigen.

[...] Beëindiging schuldhulpverlening omdat in het kader van een onderzoek naar bijstandsfraude aan het licht was gekomen dat [appellant] over vermogen beschikte in de vorm van onroerend goed in Turkije en dit niet had gemeld bij het college.

[...] De informatie dat [appellant] beschikt over onroerend goed in Turkije in de vorm van twee woningen is aan het licht gekomen door een onderzoek van de gemeente naar buitenlands vermogen van uitkeringsgerechtigden. Dit gegeven, in samenhang met de informatieplicht die op een aanvrager om schuldhulpverlening rust, heeft het college ten grondslag gelegd aan het besluit tot intrekking van de schuldhulpverlening. De intrekking van de bijstandsuitkering die heeft plaatsgevonden op grond van het onderzoek naar bijstandsfraude betreft een andere procedure dan thans aan de orde is. De Afdeling stelt voor de beoordeling van deze zaak voorop dat een oordeel over de onrechtmatigheid van het onderzoek naar bijstandsfraude, dat gelegen zou zijn in het discriminatoire karakter van dat onderzoek, is voorbehouden aan de sociale zekerheidsrechter. Voorts overweegt de Afdeling dat het college zijn besluitvorming mocht baseren op het besluit tot intrekking van de bijstand, ook al stond dat besluit nog niet in rechte vast. Daarbij is van belang dat van de rechtmatigheid van besluiten van een bestuursorgaan dient te worden uitgegaan totdat de eventuele onrechtmatigheid ervan is komen vast te staan. Dat betekent dat het college onder verwijzing naar het besluit tot stopzetting van de bijstandsuitkering en het daaraan ten grondslag gelegde onderzoek naar bijstandsfraude heeft mogen besluiten de schuldhulpverlening te beëindigen. De Afdeling ziet gezien het voorgaande ook geen aanleiding om gehoor te geven aan het verzoek van [appellant] om het oordeel in deze zaak aan te houden totdat door de CRvB is beslist op het hoger beroep van [appellant] over de intrekking van de bijstandsuitkering. [...]

[ECLI:NL:RVS:2018:4271](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet openbaarheid van bestuur

JnB2019, 36

ABRS, 19-12-2018, 201709531/1/A3

Heffingsambtenaar van de gemeente Haarlem (hierna: de heffingsambtenaar).

Wet openbaarheid van bestuur (Wob) 3 lid 1

Burgerlijk Wetboek boek 3 artikel 12 lid 1

WOB. Misbruik van bevoegdheid. [appellante] heeft met een beroep op de Wob verzocht om toezending van stukken die betrekking hebben op een opgelegde naheffingsaanslag parkeerbelasting waar zij het niet mee eens is en tegen is opgekomen. De Afdeling heeft eerder geoordeeld (zie de uitspraak van 27-12-2017, [ECLI:NL:RVS:2017:3587](#)) dat misbruik van de Wob wordt gemaakt indien om informatie over een strafrechtelijke verkeerssanctie wordt verzocht en het doel van het verzoek redelijkerwijs slechts gelegen kan zijn in het aanvechten van de strafrechtelijke verkeerssanctie. De Afdeling is van oordeel dat dat ook geldt voor het aanvechten van een naheffingsaanslag als in dit geval aan de orde.

[ECLI:NL:RVS:2018:4185](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Regulier

JnB2019, 37

MK ABRS, 27-12-2018, 201803891/1/V1

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 64

EVRM 3

Handvest van de grondrechten van de EU 4

MEDISCH. Artikel 64 Vw 2000. Arrest C.K. tegen Slovenië. De staatssecretaris moet bij de beoordeling van een aanvraag om toepassing van artikel 64 van de Vw 2000 in het kader van de vraag of een vreemdeling medisch gezien in staat is om te reizen, ook beoordelen of de feitelijke uitzetting van een vreemdeling kan leiden tot een reëel risico op schending van artikel 3 van het EVRM en welke reisvereisten in dat verband moeten worden gesteld.

In geschil is of uit het arrest van het Hof van Justitie van 16 februari 2017, C.K. tegen Slovenië, [ECLI:EU:C:2017:127](#), volgt dat bij de beoordeling van een aanvraag om toepassing van artikel 64 van de Vw 2000 moet worden betrokken of de feitelijke uitzetting van een vreemdeling of de aankondiging daarvan een reëel en bewezen risico op een aanzienlijke en onomkeerbare achteruitgang van zijn gezondheidssituatie inhoudt. [...]

De staatssecretaris voert op zichzelf terecht aan dat het arrest C.K. niet van toepassing is op de aankondiging van de feitelijke uitzetting. Die aankondiging gebeurt immers als de vreemdeling nog in Nederland is en staat daarmee los van de uitzetting zelf. De staatssecretaris wijst daarom terecht op de uitspraak van 28 november 2016

[\[ECLI:NL:RVS:2016:3215\]](#) waarin de Afdeling in dit verband heeft overwogen dat artikel 64 van de Vw 2000 niet gaat over gebeurtenissen tijdens een behandeltraject in Nederland.

Dat het in deze zaak niet gaat om de overdracht van een asielzoeker naar een andere lidstaat in het kader van de Dublinverordening, betekent, anders dan de staatssecretaris aanvoert, niet dat het arrest C.K. niet van belang is voor de beoordeling van een aanvraag om toepassing van artikel 64 van de Vw 2000. Omdat artikel 64 van de Vw 2000 gaat over uitzetting in relatie tot de gezondheidstoestand van een vreemdeling, is de hiervoor onder 6 weergegeven aanvulling die in het arrest C.K. op het arrest Paposhvili [\[ECLI:CE:ECHR:2016:1213JUD00417381\]](#) is gegeven, ook in dit kader van belang.

Het arrest C.K. doet op zichzelf niet af aan de wijze van beoordeling van een aanvraag om toepassing van artikel 64 van de Vw 2000 zoals - mede naar aanleiding van het arrest Paposhvili - is weergegeven in de paragrafen A3/7.1 en A3/7.1.3 van de Vc 2000. Uit het arrest C.K. volgt echter dat de staatssecretaris in het kader van artikel 64 van de Vw 2000 ook moet bezien of de feitelijke uitzetting van een vreemdeling met een ernstige mentale of lichamelijke aandoening kan leiden tot een reëel risico op schending van artikel 3 van het EVRM. De staatssecretaris voert, mede gelet op de uitspraak van de Afdeling van 28 september 2017 [\[ECLI:NL:RVS:2017:2628\]](#), terecht aan dat die beoordeling niet kan plaatsvinden in het kader van het begrip medische noodsituatie. De Afdeling verwijst ter vergelijking naar haar uitspraken van 15 januari 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:92](#), en 6 april 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:1154](#). Die beoordeling zal daarom moeten plaatsvinden in het kader van de te stellen reisvereisten.

De omstandigheid dat in deze zaak, anders dan in de zaak die heeft geleid tot het arrest C.K., een BMA-advies is uitgebracht, doet hieraan niet af. De Afdeling verwijst ter vergelijking naar haar uitspraak van 15 januari 2018.

De Afdeling vat de overwegingen hiervoor als volgt samen. De staatssecretaris moet bij de beoordeling van een aanvraag om toepassing van artikel 64 van de Vw 2000 in het kader van de vraag of een vreemdeling medisch gezien in staat is om te reizen, ook beoordelen of de feitelijke uitzetting van een vreemdeling kan leiden tot een reëel risico op schending van artikel 3 van het EVRM en welke reisvereisten in dat verband moeten worden gesteld. Zoals ook volgt uit de in het beleid gemaakte tweedeling tussen reizen en medische noodsituatie, valt deze beoordeling niet samen met de beoordeling of het uitblijven van behandeling zal leiden tot een medische noodsituatie op korte termijn. Verder blijft staan dat het ook buiten het kader van artikel 3 van het EVRM nodig kan zijn om reisvereisten in een BMA-advies op te nemen om een zorgvuldige uitzetting te waarborgen.

[ECLI:NL:RVS:2018:4314](#)

JnB2019, 38

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, 18-12-2018 (publ. 31-12-2018), AWB 18/6769

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 9

REGULIER. Aan eiseres, van Eritrese nationaliteit, is op grond van het arrest Chavez-Vilchez en artikel 20 van het VWEU een document als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Vw 2000 verstrekt, vanwege haar twee kinderen met de Nederlandse nationaliteit. Naar het oordeel van de rechtbank moet verweerder beter motiveren waarom hij de ingangsdatum van dit verblijfsrecht niet aan eiseres op haar verzoek bekend hoeft te maken. Het beroep is gegrond.

[ECLI:NL:RBDHA:2018:15460](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Terugkeerbesluit

JnB2019, 39

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, 21-12-2018, NL18.16069

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 82 lid 2 lid 4

TERUGKEERBESLUIT. Uit het arrest Gnandi [[ECLI:EU:C:2018:465](#)], rechtsoverweging 56, volgt dat een terugkeerbesluit van rechtswege schorsende werking moet hebben gedurende de termijn voor het instellen van het rechtsmiddel en als dat is ingesteld, totdat daarop is beslist. Het bestreden besluit, dat tevens geldt als terugkeerbesluit, heeft geen schorsende werking. In zoverre is de Terugkeerrichtlijn, in het licht van de uitleg die het Hof hieraan geeft in het arrest Gnandi, naar het oordeel van de rechtbank niet correct in het Nederlandse recht geïmplementeerd. Verweerder kan door het buiten toepassing laten van artikel 82, tweede en vierde lid, van de Vw 2000 de strijdigheid met de Terugkeerrichtlijn opheffen, doordat hierdoor het terugkeerbesluit wel schorsende werking heeft. In de rechtsmiddelenclausule staat ten onrechte vermeld dat het indienen van een beroepschrift niet tot gevolg heeft dat de rechtsgevolgen van het bestreden besluit worden opgeschort en dat eiser de rechtbank kan verzoeken bij wijze van voorlopige voorziening te bepalen dat de rechtsgevolgen van het besluit hangende beroep worden opgeschort. Het bestreden besluit, voor zover het een terugkeerbesluit bevat, heeft dus een gebrek. Dit gebrek wordt gepasseerd met toepassing van artikel 6:22 van de Awb, omdat eiser niet in zijn belangen is geschaad doordat hij hangende het beroep niet is uitgezet en ook niet uit de opvang is gezet. Het beroep is ongegrond. Verweerder wordt wel veroordeeld in eisers proceskosten.

[ECLI:NL:RBDHA:2018:15367](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Asiel

JnB2019, 40

MK ABRS, 17-12-2018, 201709522/1/V2

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3

ASIEL. Van soennitische ontheemden kan worden verwacht dat zij zich in de stad Bagdad vestigen.

Zoals volgt uit voormelde uitspraken [van de Afdeling van 21 november 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:3083](#), [ECLI:NL:RVS:2016:3084](#), [ECLI:NL:RVS:2016:3085](#) en 3 juli 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:1744](#)] kan van soennitische ontheemden worden verwacht dat zij zich in de stad Bagdad vestigen. De staatssecretaris voert terecht aan dat net als voor de vreemdeling ook voor die ontheemden geldt dat, zoals de rechtbank van belang heeft geacht, zij bij terugkeer mogelijk niet aanstonds bekend zijn met de actuele veiligheidssituatie in de stad Bagdad en de dagelijkse gang van zaken. Dit laat onverlet dat zij geacht worden zich veilig te kunnen vestigen in de stad Bagdad. De rechtbank heeft in deze omstandigheden dan ook ten onrechte aanleiding gezien het besluit te vernietigen. De staatssecretaris heeft zich onder verwijzing naar voormelde uitspraken terecht op het standpunt gesteld dat de vreemdeling niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij in de stad Bagdad wél een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM. Daarbij heeft hij er op gewezen dat in het bijzonder van de vreemdeling, die 42 jaar in de stad Bagdad heeft verbleven, daar familieleden heeft en die identiteitsdocumenten heeft die hij bij controleposten kan laten zien, kan worden verwacht terug te keren.

[ECLI:NL:RVS:2018:4124](#)

JnB2019, 41

MK ABRS, 17-12-2018, 201803335/1/V2

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3

ASIEL. I.c. kan de vreemdeling die behoort tot de sjiitische geloofsstroming van de islam naar de stad Bagdad terugkeren.

Zoals de staatssecretaris terecht aanvoert, heeft de rechtbank, door alleen het citaat uit de brief en de door de vreemdeling overgelegde rechtbankuitspraak van 7 november 2017, zaak nr. NL17.70, waarin die brief aan de orde was, in aanmerking te nemen, niet onderkend dat uit het opschrift boven de brief (subject: Rejection of Sunni Arab from Baghdad) en de verdere inhoud daarvan valt af te leiden dat het standpunt van de UNHCR betrekking heeft op soennieten en niet sjiieten, zoals de vreemdeling. De staatssecretaris heeft zich terecht op het standpunt gesteld dat de vreemdeling met het enkel overleggen van deze brief niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij wegens onbekendheid met de veiligheidssituatie en de dagelijkse gang van zaken bij terugkeer in de stad Bagdad een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM. Zoals de staatssecretaris eveneens terecht aanvoert, heeft hij deugdelijk gemotiveerd dat de vreemdeling dit risico ook niet op een andere manier aannemelijk heeft gemaakt. De vreemdeling heeft immers, door uitsluitend te herhalen dat hij als sjiiet een verhoogd risico loopt slachtoffer te worden van IS, niet gereageerd op het gemotiveerde standpunt dat de staatssecretaris daarover heeft ingenomen, terwijl hij zijn stellingen dat hij door zijn lange afwezigheid het risico loopt ontvoerd te worden en

wegens het ontbreken van een sociaal netwerk in de stad Bagdad een verhoogd risico loopt om in een humanitaire noodsituatie te geraken, niet heeft onderbouwd.

[ECLI:NL:RVS:2018:4125](#)

JnB2019, 42

MK ABRS, 21-12-2018, 201704363/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 30 lid 1

ASIEL. Hoor en wederhoor. Nu ten tijde van het besluit geen sprake was van aangifte van mensenhandel en ook ter zitting bij de rechtbank niet is gebleken van een door de politie of KMar doorgezonden kennisgeving van aangifte van mensenhandel aan de staatssecretaris, heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat het besluit op een onjuiste feitelijke grondslag berust.

Goede procesorde

[...] Doordat de rechtbank de staatssecretaris niet de mogelijkheid heeft geboden om zelf de gevolgen te bepalen van het, pas ter zitting, overgelegde proces-verbaal van aangifte en deze aangifte zonder meer doorslaggevend voor haar beoordeling te achten, heeft zij de beginselen van hoor en wederhoor en de goede procesorde onvoldoende in acht genomen.

Grondslag besluit en aangifte mensenhandel

De staatssecretaris heeft de asielaanvraag van de vreemdeling niet in behandeling genomen krachtens artikel 30, eerste lid, van de Vw 2000. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 27 januari 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:266](#)), kan krachtens het tweede lid van artikel 3.6a van het Vb 2000 en paragraaf C1/3.1 (thans: paragraaf C1/4.1.) van de Vc 2000 in een Dublinprocedure niet worden toegekomen aan de vraag of een vreemdeling in aanmerking zou komen voor de vergunning bedoeld in artikel 3.48, eerste lid, aanhef en onder b, van het Vb 2000 en bestond daarom in deze procedure geen aanleiding de vreemdeling bedenktijd, als bedoeld in artikel 8, aanhef en onder k, van de Vw 2000, te gunnen. Bovendien wijst de staatssecretaris er terecht op dat volgens het beleid, zoals neergelegd in paragraaf B8/3.1. van de Vc 2000, bedenktijd uitsluitend openstaat voor vreemdelingen die niet rechtmatig in Nederland zijn. De vreemdeling had echter op basis van zijn asielaanvraag rechtmatig verblijf krachtens artikel 8, aanhef en onder f, van de Vw 2000 en na het - bij besluit van 2 mei 2017 - niet in behandeling nemen van de asielaanvraag rechtmatig verblijf krachtens artikel 8, aanhef en onder m, van de Vw 2000. [...]

Nu ten tijde van het besluit van 2 mei 2017 geen sprake was van aangifte van mensenhandel en ook ter zitting bij de rechtbank niet is gebleken van een door de politie of KMar doorgezonden kennisgeving van aangifte van mensenhandel aan de staatssecretaris, nog daargelaten of deze zou hebben geleid tot verlening van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 3.48, eerste lid, van het Vb 2000, heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat het besluit op een onjuiste feitelijke grondslag berust.

[ECLI:NL:RVS:2018:4297](#)

JnB2019, 43

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Rotterdam, 10-10-2018 (publ. 03-01-2019), NL18.17250

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2013/32/EU 41 lid 2 c, 46 lid 8

Vb 2000 7.3 lid 2, 3.1 lid 2 a

ASIEL. De vraag is of het Gndi-arrest [[ECLI:EU:C:2018:465](#)] onverkort toepassing vindt in de onderhavige zaak waarin het gaat om een herhaalde asielaanvraag. De rechtbank is van oordeel is dat dat niet het geval is. [...] In het geval van eiser is sprake van een opvolgende aanvraag (te weten de aanvraag van 26 juni 2018) nadat een eerdere opvolgende aanvraag definitief (als kennelijk ongegrond of als ongegrond) is afgewezen (namelijk de op 4 januari 2017 afgewezen aanvraag en de aanvraag van 14 december 2017 die op 20 december 2017 werd afgewezen). Ten tijde van zijn staandehouding op 20 september 2018 was de stand van zaken dat eiser de beroepsprocedure gericht tegen de afwijzende asielbeschikking van 31 augustus 2018 en het verzoek om een voorlopige voorziening (beide ingediend op 11 september 2018) niet in Nederland mocht afwachten en dat hij – anders dan de hoofdregel die volgt uit het Gndi-arrest en overeenkomstig de uitzonderingen daarop zoals hiervoor geschetst – geen rechtmatig verblijf in Nederland had. Ten tijde van de staandhouding was dus sprake van een redelijk vermoeden van illegaal verblijf. [ECLI:NL:RBDHA:2018:15490](#)

JnB2019, 44

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, 30-11-2018 (publ. 31-12-2018), NL18.20197 (beroep) en NL18.20198 (voorlopige voorziening)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 30a lid 1 a

Richtlijn 2011/95/EU 20 e.v.

ASIEL. Statushouder in Bulgarije. Verwijzingsuitspraak van het Bundesverwaltungsgericht. Motiveringsgebrek. Beroep gegrond.

De rechtbank stelt voorop dat verweerder ervan uit mag gaan dat eiser nog steeds internationale bescherming geniet in Bulgarije en dat hij ook daadwerkelijk tot Bulgarije zal worden toegelaten. [...]

Eiser heeft een beroep heeft gedaan op de verwijzingsuitspraak van het [Bundesverwaltungsgericht](#) (hierna: de verwijzingsuitspraak) en op de naar aanleiding daarvan gestelde prejudiciële vragen aan het HvJ van de EU. [...]

Het standpunt van verweerder dat het in de verwijzingsuitspraak ging om een kwetsbaar gezin en dat dit volgt uit een de uitspraak van de Afdeling van 30 mei 2018 wordt niet gevolgd. In de door verweerder ter zitting aangehaalde uitspraak heeft de Afdeling namelijk geoordeeld over de relevantie van een einduitspraak van het Duitse Bundesverfassungsgericht en niet over de verwijzingsuitspraak.

Het standpunt van verweerder dat uit de prejudiciële vragen niet kan worden afgeleid dat ten aanzien van Bulgarije niet langer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel kan

worden uitgaan, wordt evenmin gevolgd, gelet op de motivering in de verwijzingsuitspraak. In het eerste deel van die motivering wordt gesproken van vluchtelingen die na erkenning in Bulgarije geen recht hebben op verblijf in een hotel en die evenmin voldoen aan de voorwaarden voor verblijf in een lokale daklozenopvang of sociale huisvesting. Zonder woning krijgen zij geen bevestiging van inschrijving, wat het moeilijk maakt om een Bulgaars identiteitsbewijs te bemachtigen. In de praktijk hebben statushouders in Bulgarije verder ook geen toegang tot medische of overheidsdiensten en kunnen zij de uit die status voortvloeiende rechten niet geldend maken.

Verder staat in de verwijzingsuitspraak dat de feitenrechter uit de bij hem ter beschikking staande informatiebronnen heeft vastgesteld dat het Bulgaarse asielsysteem met betrekking tot erkende vluchtelingen lijdt aan structurele tekortkomingen.

Geconcludeerd is dat Bulgarije op fundamentele wijze de verplichtingen schendt die voortvloeien uit de artikelen 20 en verder van de Kwalificatierichtlijn.

Dit roept concrete en ernstige vragen op ten aanzien van verweerders beoordeling van de situatie in Bulgarije, en in het verlengde daarvan aan het invoeren van het interstatelijk vertrouwensbeginsel door verweerder.

De motivering in de verwijzingsuitspraak doet bij de rechtbank ook gereede twijfel rijzen aan de zin van pogingen en acties door een erkende vluchteling in Bulgarije om tot een verbetering van de situatie te komen, waarbij de rechtbank nog aantekent dat eiser heeft verklaard geprobeerd te hebben acties te ondernemen, maar dat dit tevergeefs was.

Het beroep is gegrond en de rechtbank vernietigt het bestreden besluit wegens het ontbreken van een deugdelijke motivering. De rechtbank stelt vast dat zij bij deze stand van zaken zelf geen mogelijkheid heeft om het geschil finaal te beslechten. Verweerder zal daarom een nieuw besluit moeten nemen met inachtneming van deze uitspraak.

[ECLI:NL:RBDHA:2018:15458](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB2019, 45

MK ABRS, 19-12-2018, 201808522/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) Nr. 604/2013

EVRM 3

DUBLINVERORDENING. Weliswaar heeft het decreet van de Italiaanse autoriteiten gevolgen voor de opvang van vreemdelingen in Italië, maar dat betekent niet dat er in Italië geen opvangmogelijkheden meer zijn voor (kwetsbare) vreemdelingen. De staatssecretaris mag ten aanzien van Italië in zijn algemeenheid van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uitgaan.

De Afdeling heeft in haar uitspraken van 10 oktober 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3246](#) en van 11 oktober 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3323](#) recent nog geoordeeld dat de staatssecretaris ten aanzien van Italië terecht van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uitgaat.

Het is duidelijk dat het decreet een aantal veranderingen in de opvang van vreemdelingen in Italië tot gevolg heeft. Dit heeft, zoals de vreemdeling ter zitting heeft aangevoerd, tot een aantal incidenten geleid waarbij vreemdelingen uit de SPRAR-opvang zijn gezet. Zoals de staatssecretaris heeft toegelicht, en wat de vreemdeling niet betwist, heeft het decreet echter niet tot gevolg dat kwetsbare Dublinclaimanten geen opvang meer krijgen. Van belang is dat de staatssecretaris conform artikel 32 van de Dublinverordening melding blijft maken van de bijzondere behoeften en omstandigheden van een vreemdeling en de staatssecretaris de overdracht opschort zodra duidelijk is dat Italië daar niet aan kan voldoen. Evenmin leidt het decreet ertoe dat Dublinclaimanten zonder bijzondere omstandigheden geen opvang meer krijgen. De vreemdeling heeft dan ook niet aannemelijk gemaakt dat het decreet leidt tot aan het systeem gerelateerde tekortkomingen in de opvang van Dublinclaimanten. Evenmin heeft de vreemdeling aannemelijk gemaakt dat op dit moment sprake is van een zodanige structurele verslechtering van de opvangomstandigheden in Italië dat Dublinclaimanten een reëel risico lopen op een behandeling die strijdig is met artikel 3 van het EVRM, omdat meer vreemdelingen een beroep moeten doen op de algemene opvanglocaties. Hierbij is mede in aanmerking genomen dat het aantal in 2018 in Italië gearriveerde vreemdelingen een stuk lager ligt dan in de voorgaande jaren.

Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat de staatssecretaris zich gelet op het decreet ondeugdelijk gemotiveerd op het standpunt heeft gesteld dat hij ten aanzien van Italië ten onrechte van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uitgaat. [...]

Hoewel in Italië de algemene situatie en leefomstandigheden van asielzoekers bepaalde tekortkomingen kennen, heeft de staatssecretaris zich terecht op het standpunt gesteld dat de vreemdeling met wat zij heeft aangevoerd niet aannemelijk heeft gemaakt dat de staatssecretaris ten aanzien van Italië ten onrechte van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uitgaat. De door de vreemdeling ingeroepen rapporten van DRC/SFH en AIDA zijn door de Afdeling in haar uitspraak van 11 oktober 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3323](#) reeds beoordeeld. Daarnaast volgt uit de nieuwsberichten weliswaar dat in Italië op dit moment anti-migratie sentimenten bestaan en dat er geweldsincidenten met een racistisch karakter hebben plaatsgevonden, maar hieruit volgt niet dat in Italië aan het systeem gerelateerde tekortkomingen bestaan in de asielprocedure en opvangvoorzieningen (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 10 oktober 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3246](#)). De overige berichten en rapporten geven een vergelijkbaar beeld van de situatie in Italië als is beoordeeld door de Afdeling in de uitspraak van 10 augustus 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2278](#) en zijn daarom geen aanleiding om anders te oordelen dan in die uitspraak. De enkele omstandigheid dat het Tribunal administratif in haar uitspraak van 10 juli 2018 anders heeft overwogen, is voor de Afdeling geen reden om tot een ander oordeel te komen. Ten slotte wijst de Afdeling nog op de beslissing van het EHRM van 7 juni 2018 in de zaak H. tegen Zwitserland, [ECLI:CE:ECHR:2018:0515DEC006798116](#), waarin het EHRM heeft overwogen dat de situatie in Italië niet vergeleken kan worden met de situatie in Griekenland ten tijde van het arrest in de zaak M.S.S. tegen België en Griekenland, [ECLI:CE:ECHR:2011:0121JUD003069609](#).

[ECLI:NL:RVS:2018:4131](#)

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB2019, 46

MK ABRS, 21-12-2018, 201705184/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) Nr. 604/2013 27 lid 1, 37 lid 1 lid 2

Uitvoeringsverordening (EU) Nr. 118/2014 5

DUBLINVERORDENING. De rechtbank heeft niet onderkend dat het bieden van een nationaal rechtsmiddel voor de vreemdeling tegen de afwijzing van het Griekse overnameverzoek door Nederland zich niet verdraagt met de in de Dublinverordening voorgeschreven bemiddelingsprocedure voor lidstaten. Een dergelijk rechtsmiddel doorkruist namelijk die bemiddelingsprocedure en brengt bovendien het risico met zich dat hiermee vooruitgelopen wordt op de uitkomst daarvan. Gelet hierop staat voor de vreemdeling tegen de afwijzing van het overnameverzoek thans geen rechtsmiddel open.

[ECLI:NL:RVS:2018:4298](#)

JnB2019, 47

MK ABRS, 27-12-2018, 201605532/2/V1

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2003/86 12

GEZINSHERENIGINGSRICHTLIJN. De staatssecretaris mag een aanvraag voor gezinshereniging afwijzen als deze buiten de termijn van drie maanden is ingediend. Wel moet hij de aanvrager informeren over de gevolgen van zijn besluit en moet hij hem wijzen op de reguliere procedure voor gezinshereniging.

Uit de punten 55 tot en met 61 van het arrest [Hof van Justitie, 7 november 2018, [ECLI:EU:C:2018:877](#)] volgt dat de procedurevoorschriften die gelden voor de behandeling van een te laat ingediende nareisaanvraag niet in strijd mogen zijn met het gelijkwaardigheidsbeginsel en het doeltreffendheidsbeginsel. [...] Omdat de wijze waarop wordt beoordeeld of een overschrijding van de driemaandentermijn verschoonbaar is, niet ongunstiger is dan de wijze waarop wordt beoordeeld of een overschrijding van een termijn in soortgelijke binnenlandse situaties verschoonbaar is, is voldaan aan het gelijkwaardigheidsbeginsel.

Uit de punten 58 tot en met 61 van het arrest volgt dat de staatssecretaris de uitoefening van het recht op gezinshereniging in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maakt door een aanvraag af te wijzen wegens onverschoonbare overschrijding van de driemaandentermijn. Het is immers mogelijk een reguliere aanvraag in te dienen. Het indienen van zo'n nieuwe aanvraag leidt weliswaar tot vertraging en administratieve lasten maar dit ongemak is niet zo groot dat het in de praktijk in alle gevallen het recht op gezinshereniging in de weg staat. Hiermee is voldaan aan het doeltreffendheidsbeginsel.

Verder volgt uit het arrest dat de staatssecretaris niet in strijd met de artikel 12, eerste lid, derde alinea, van de Gezinsherenigingsrichtlijn handelt als hij een na de driemaandentermijn ingediende eerste aanvraag afwijst zonder een inhoudelijke beoordeling te maken, mits de termijnoverschrijding niet objectief verschoonbaar is en hij de desbetreffende vreemdelingen volledig heeft geïnformeerd over de gevolgen van zijn besluit en de maatregelen die zij moeten nemen om alsnog in aanmerking te komen voor gezinshereniging. Een onverschoonbare overschrijding van de driemaandentermijn is niet slechts één van de factoren die de staatssecretaris bij zijn beoordeling moet betrekken maar de doorslaggevende factor voor de vraag welke regeling van toepassing is (punten 47 tot en met 50 en 62 en 63 van het arrest). [...]

Gelet op de punten 62 en 63 van het arrest, moet de staatssecretaris de desbetreffende vreemdelingen volledig informeren over de gevolgen van zijn afwijzende besluit en de maatregelen die zij moeten nemen om alsnog in aanmerking te komen voor gezinshereniging. [...] De staatssecretaris moet volgens het Hof immers informatie geven over de gevolgen van de afwijzing van de aanvraag en de na die afwijzing te nemen stappen. Dit betekent dat de staatssecretaris deze informatie uiterlijk moet geven op het moment dat hij de afwijzing in een besluit op bezwaar handhaaft. [...] De Afdeling ziet echter aanleiding om dit gebrek krachtens artikel 6:22 van de Awb te passeren omdat aannemelijk is dat de vreemdelingen niet zijn benadeeld doordat de staatssecretaris hen in het besluit van 8 november 2015 niet heeft gewezen op de mogelijkheid om een mvv met het oog op een verblijfsvergunning regulier aan te vragen. [...]

Volgens de punten 51 tot en met 54 van het arrest is de staatssecretaris bij een onverschoonbare termijnoverschrijding van een eerste aanvraag niet gehouden om rekening te houden met het belang van het minderjarige kind, de aard en de hechtheid van de gezinsbanden van de betrokken persoon en de duur van zijn verblijf in de lidstaat en met het bestaan van gezinsbanden of culturele of sociale banden met zijn land van herkomst. De staatssecretaris kan namelijk overeenkomstig artikel 5, vijfde lid, en artikel 17 van de Gezinsherenigingsrichtlijn hiermee rekening houden bij de beoordeling van de door de desbetreffende vreemdelingen in te dienen reguliere aanvraag, aldus het Hof. [...]

Uit punt 64 van het arrest volgt dat artikel 12, eerste lid, derde alinea, van de Gezinsherenigingsrichtlijn toestaat dat de staatssecretaris eist dat een referent, van wie hij de eerste aanvraag wegens onverschoonbare termijnoverschrijding heeft afgewezen, in de reguliere procedure voldoet aan de in artikel 7, eerste lid, gestelde vereisten.

Volgens punt 65 van het arrest moet de staatssecretaris ervoor zorgen dat die referent in aanmerking blijft komen voor de op hem toepasselijke gunstiger voorwaarden voor de uitoefening van het recht op gezinshereniging zoals bepaald in de artikelen 10 en 11 of artikel 12, tweede lid van de Gezinsherenigingsrichtlijn.

[ECLI:NL:RVS:2018:4275](#)

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Toezicht en vrijheidsontneming

JnB2019, 48

MK ABRS, 20-12-2018, 201805795/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 6 lid 3

Vc 2000 4.6

VRIJHEIDSONTNEMENDE MAATREGEL. Verblijf van vreemdelingen in de lounge van langer dan een nacht is onacceptabel. Op het moment dat de staatssecretaris voorziet dat het verblijf van een vreemdeling in de lounge langer gaat duren dan de eerste nacht, met hij niet alleen zorgen voor handhaving van de orde maar ook voor adequate voorzieningen in de vorm van "bed, bad en brood".

Zoals volgt uit de uitspraak van de Afdeling van 22 juli 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:2424](#), is de feitelijke beperking van de bewegingsvrijheid van een individuele vreemdeling bij een grensdoorlaatpost als gevolg van een relatief grote toestroom van vreemdelingen waarvan het vermoeden bestaat dat die vreemdelingen geen van allen aan de voorwaarden voor toegang voldoen, pas vrijheidsontneming indien, bijvoorbeeld, die beperking van de bewegingsvrijheid door toedoen van de overheid onredelijk lang voortduurt.

Zoals volgt uit de uitspraak van de Afdeling van 22 mei 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BW6799](#), heeft de wetgever de mogelijkheid om vreemdelingen aan wie de toegang is geweigerd hun vrijheid te ontnemen, ingevoerd omdat verblijf in de lounge grote nadelen heeft. De lounge heeft volgens de wetgever geen adequate faciliteiten en is ongeschikt voor een menswaardige opvang en een adequate handhaving van de openbare orde en rust.

Omdat de vreemdeling aan de buitengrens om asiel heeft verzocht kon aan haar niet de toegang geweigerd worden, maar is het besluit over de toegang uitgesteld voor de duur van de behandeling van de asielaanvraag in de grensprocedure. Omdat de asielaanvraag door capaciteitsproblemen bij de KMar niet onmiddellijk in behandeling kon worden genomen kon aan haar nog geen vrijheidsontnemende maatregel krachtens artikel 6, derde lid, van de Vw 2000 worden opgelegd. Een aanwijzing krachtens artikel 4.6 van het Vb 2000 kan in die situatie een oplossing bieden om te voorkomen dat vreemdelingen die niet voldoen aan de voorwaarden voor toelating Nederland binnenkomen voordat is beoordeeld of zij recht hebben op verblijf. Omdat, zoals volgt uit voormelde uitspraken van de Afdeling van 22 mei 2012 en van 1 december 2016, het verblijf in de lounge grote nadelen heeft is deze echter slechts bedoeld voor verblijf van korte duur.

De Afdeling is dan ook van oordeel dat onder de door de staatssecretaris onder 3 geschetste omstandigheden het verblijf van vreemdelingen in de lounge van langer dan een nacht onacceptabel is. Hoewel omstandigheden ertoe kunnen dwingen dat het langer duurt voordat een vreemdeling een asielverzoek kan indienen, is het aan de bevoegde autoriteiten om erop toe te zien dat in de tussentijd wordt voorzien in onder andere adequate faciliteiten en rust. Daargelaten dat, zoals de staatssecretaris ter zitting bij de

Afdeling heeft toegelicht, er niet is gecontroleerd of de vreemdelingen die zich in die periode in de lounge ophielden toegang hadden tot comfort seats, zijn deze stoelen per definitie ongeschikt voor vreemdelingen om langer dan een nacht in te moeten slapen. Verder heeft de staatssecretaris ter zitting erkend dat de vreemdeling uitsluitend is voorgelicht over de in de lounge aanwezige faciliteiten en zij pas op het moment dat haar asielaanvraag in behandeling is genomen in contact is gebracht met rechtsbijstand. Hoewel uit de overgelegde cijfers blijkt dat er op de dag dat de vreemdeling op Schiphol is aangekomen en de dagen daaromheen sprake was van een grote toestroom van asielzoekers, blijkt uit deze cijfers tevens dat daarvan al enige maanden sprake was. Dat het vinden van een oplossing, zoals de staatssecretaris ter zitting heeft betoogd, tijd kost, neemt niet weg dat op het moment dat hij voorziet dat het verblijf van een vreemdeling in de lounge langer gaat duren dan de eerste nacht, hij niet alleen moet zorgen voor handhaving van de orde maar ook voor adequate voorzieningen in de vorm van "bed, bad en brood". Mocht blijken dat hij hier niet aan kan voldoen dan zal hij moeten accepteren dat hij het grensbewakingsbelang in voorkomende gevallen moet prijsgeven.

[ECLI:NL:RVS:2018:4201](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB2019, 49

MK ABRS, 19-12-2018, 201808674/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59

VREEMDELINGENBEWARING. Alleenstaande minderjarige vreemdeling. De rechtbank heeft ten onrechte overwogen dat de staatssecretaris zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat zwaarwegende belangen bestaan om de vreemdeling in bewaring te stellen. Daarbij heeft de rechtbank ten onrechte verwezen naar het standpunt van de staatssecretaris dat een terugkeerbesluit is genomen, omdat de vreemdeling eerder heeft geprobeerd illegaal het Verenigd Koninkrijk in te reizen. Paragraaf A5/2.4 van de Vc 2000 bevat namelijk een limitatieve opsomming wanneer de staatssecretaris zwaarwegende belangen aanneemt. Uit het standpunt van de staatssecretaris volgt niet dat de vreemdeling is verdacht van of veroordeeld voor een misdrijf, zijn vertrek binnen veertien dagen gerealiseerd kon worden of dat hij eerder met onbekende bestemming is vertrokken uit de opvang of zich niet eerder heeft gehouden aan een opgelegde meldplicht of vrijheidsbeperkende maatregel.

[ECLI:NL:RVS:2018:4216](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Procesrecht

JnB2019, 50

MK ABRS, 28-12-2018, 201709896/1/V2

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Awb 8:58

PROCESRECHT. De rechtbank heeft i.c. onjuist gebruik gemaakt van haar bevoegdheid de nadere beroepsgronden wegens strijd met de goede procesorde buiten beschouwing te laten bij haar beoordeling van het besluit.

Vast staat dat de vreemdeling de nadere beroepsgronden op 22 september 2017 en daarmee veertien dagen voor de zitting bij de rechtbank heeft ingediend. Vast staat verder dat de vreemdeling ook de staatssecretaris de nadere beroepsgronden op 22 september 2017 heeft toegezonden. Dat de staatssecretaris zich adequaat op de zitting heeft kunnen voorbereiden en ook voorbereid was, blijkt uit zijn verklaring ter zitting dat hij van de nadere beroepsgronden kennis heeft genomen en vervolgens ter zitting ook op ieder afzonderlijk element uit de nadere beroepsgronden gemotiveerd is ingegaan.

Daarbij komt dat de vreemdeling er terecht op heeft gewezen dat de nadere beroepsgronden wat onderwerpen betreft, overeenkomen met de zienswijze waarmee de staatssecretaris wordt geacht bekend te zijn. Verder heeft de gemachtigde van de vreemdeling ter zitting bij de rechtbank ter verklaring van het tijdsverloop tussen de beroepsgronden en de nadere beroepsgronden gewezen op haar ziekte waardoor zij minder heeft moeten werken. Bij de vraag welke betekenis voor het aannemen van strijd met de goede procesorde toekomt aan de omvang van de nadere beroepsgronden, is van belang dat zij weliswaar zeventien bladzijden omvatten, maar dat het merendeel daarvan betrekking heeft op wat de vreemdeling al in de beroepsgronden van 11 juli 2017 had aangevoerd en dus niet nieuw is.

Gelet hierop heeft de rechtbank bij afweging van de onder 2.3. genoemde feiten en omstandigheden, onjuist gebruik gemaakt van haar bevoegdheid de nadere beroepsgronden van 11 juli 2017 wegens strijd met de goede procesorde buiten beschouwing te laten bij haar beoordeling van het besluit.

[ECLI:NL:RVS:2018:4317](https://ecli.nl/RVS:2018:4317)

[Naar inhoudsopgave](#)